Strażak Śląski

Organ Śląsk. Okręgu Woj. Zw. Straży Pożarnych R. P.

Wychodzi każdego miesiąca

Jeden za wszystkich — wszyscy za jednego!

Rok X **Katowice, październik-listopad 1937 r.** **Nr 10—11**

Prenumerata caloroczna zł 5.—	Adres Administracji: Katowice, Mickiewicza 2, telef. 340-47, konto P. K. O. 303.408 Adres Redakcji: Cieszyn, Konwiktowa 12	Cena pojedynczego egz. 50 gr

Przemówienie

Pana Wojewody Śląskiego Dra MICHAŁA GRAŻYŃSKIEGO, Prezesa Honorowego Strażactwa Śląskiego, oraz J. MILDNERA, Prezesa Śl. Okręgu Wojew. na posiedzeniu Rady Śląskiego Okręgu Wojewódzkiego

W dniu 23 października br. na VII posiedzeniu Rady Śląskiego Okręgu Wojewódzkiego Związku Straży Pożarnych RP. odbyło się uroczyste wręczenie toporka strażackiego p. wojewodzie śląskiemu Dr Michałowi Grażyńskiemu z okazji Jego 10-letniej prezesury honorowej Strażactwa Śląskiego. Ponadto na powyższym posiedzeniu P. Wojewoda wręczył p. prezesowi Zarządu Śląskiego Okręgu J. Mildnerowi najwyższe odznaczenie strażackie „Złoty Medal Związku". Szczegółowe sprawozdanie z wyżej wymienionej uroczystości podajemy w niniejszym Numerze w dziale: „Z życia zrzeszonego strażactwa", zaś poniżej podajemy okolicznościowe przemówienia wygłoszone na VII Radzie przez p. wojewodę śląskiego Dr Michała Grażyńskiego oraz p. J. Mildnera, prezesa Zarządu Śląskiego Okręgu.

PRZEMÓWIENIE P. WOJEWODY ŚLĄSKIEGO DR MICHAŁA GRAŻYŃSKIEGO

Panie Marszałku! Szanowni Panowie!

Chcę jak najserdeczniej podziękować za to, że z okazji 10-lecia mojej prezesury honorowej Panowie zamanifestowali swoje uczucia w stosunku do mnie. Zarówno ten toporek, jak i życzenia, wyrażone przez usta Pana Prezesa Waszej organizacji, przyjmuję z prawdziwą wdzięcznością. Mój stosunek do Waszej organizacji nie jest tylko powierzchowny. Wykonujecie bardzo ważną pracę, o której miałem nieraz okazję mówić zarówno na zebraniach, jak i przez radio z okazji corocznego tygodnia strażackiego. Zadania Waszej organizacji bardzo się rozszerzyły w ostatnich latach, albowiem spełniacie nie tylko zadanie obrony mienia współobywateli, ale ponadto przyjęliście jeszcze ważne zadania z zakresu obrony Państwa. Obserwując Waszą pracę jako prezes honorowy i jako wojewoda, mogę powiedzieć, że należycie do tych organizacyj, które nie tylko głoszą hasła, ale i w rzeczywistości wykonują swe zadania, mogę powiedzieć, że spełniacie dobrze te obowiązki, które wynikają z Waszego statutu i które wynikają z charakteru Waszej organizacji, a mianowicie w stosunku do bliźnich przez ratowanie ich mienia i życia, jak i w stosunku do Państwa przez przygotowanie społeczeństwa do obrony.

Tak się składa, że dzisiejsza uroczystość, idąca w jednym punkcie pod moim adresem, łączy się równocześnie z uroczystością Waszego Prezesa. Miałem sposobność obserwować jego pracę przez długie lata, bo na Śląsku nie jestem od dnia wczorajszego, ale 12 lat sprawuję tu mój urząd; już z tytułu moich obowiązków muszę obserwować bacznie, co się w kraju dzieje, muszę wyciągać pewne wnioski i oceniać wyniki pracy poszczególnych ludzi.

Pozwólcie, że skorzystam ze sposobności, aby parę słów powiedzieć na temat pracy Waszego Prezesa, z okazji mojego miłego obowiązku nadania mu Złotej Odznaki Waszego Związku, która ma być wyrazem wdzięczności całej organizacji dla p. Mildnera. Prezes Wasz objął funkcje w r. 1924, a więc w okresie ciężkim, bo w tym czasie zachodziła konieczność przeorganizowania i ustalenia nowych podstaw, na których ma się opierać Wasza praca; a poza tym, co ważniejsze, trzeba było organizację Waszą postawić na nutę pracy narodowej i państwowej. Ta praca została doskonale wykonana. Jeżeli zrobimy bi-

lans wszystkich prac, dokonanych przez Waszego Prezesa, to skonstatujemy nie tylko rozwój organizacji pod względem liczebności — widzimy niemal podwojenie się liczby członków — stwierdzamy nie tylko, że zaopatrzenie materiałowe jest dzisiaj niewspółmiernie duże w stosunku do tego, co Wasza organizacja odziedziczyła, ale ponadto konstatujemy jeszcze szereg innych pocieszających faktów. I tak organizacja weszła do ogólnopaństwowego Związku Straży Pożarnych, a ponadto nastąpiło zjednoczenie dwóch oddzielnych dotąd okręgów w jeden Związek Wojewódzki. Wreszcie została dokonana praca koło stworzenia nowego statutu. Jako prezes honorowy stykając się z organizacją na zebraniach, jako też załatwiając sprawy strażackie, skonstatowałem gorącą troskę Waszego Prezesa o dobro Waszej organizacji. Wymieniono tu fakt, łączący się z moją osobą, a mianowicie rozszerzenia budżetu straży pożarnej przez Sejm Śląski. Chcę podkreślić, że nie jest to zasługą wyłącznie moją, ani też wyłącznie Sejmu Śl., ale fakt ten powstał przede wszystkim dzięki zabiegom i szlachetnemu natręctwu, które cechowało osobę Waszego Prezesa.

Dziś mam to poczucie osobiste, że okręg śląski w całokształtcie organizacji Straży Pożarnych RP. zajmuje czołowe stanowisko. Jestem z tego jako wojewoda dumny. Niechaj mi wolno będzie z okazji tej uroczystości złożyć Waszej organizacji jak najserdeczniejsze podziękowanie. Niewątpliwie wszyscy odczuwamy prawdziwą radość, że z okazji dzisiejszego zebrania będę mógł wręczyć dyplom Rady Naczelnej Związku Straży Pożarnych RP., stwierdzający odznaczenie Waszego Prezesa p. Jana Mildnera „Złotą Odznaką" Związku. Przy tej sposobności składam ze swej strony serdeczne życzenia, aby dalej pomyślnie przewodniczył organizacji, którą w roku 1924 przejął w stanie dużego zaniedbania i którą pracą swą doprowadził do dużego rozwoju.

PRZEMÓWIENIE P. PREZESA ZARZĄDU ŚLĄSKIEGO OKR. WOJ. J. MILDNERA

Czcigodny Druhu Wojewodo i Prezesie! Czcigodny Druhu Marszałku! Szanowni Goście! Kochani Druhowie!

Dzisiejsze zebranie Rady Śląskiego Okręgu Związku Straży Pożarnych Rzeczypospolitej ma charakter uroczysty. Poza normalnymi bowiem przedmiotami dzisiejszych obrad znajdują się na porządku dziennym jeszcze dwie dla Strażactwa Śląskiego bardzo ważne sprawy, a mianowicie:

1. upamiętnienie 10-lecia prezesury honorowej p. wojewody śląskiego dra Michała Grażyńskiego,
2. upamiętnienie uchwalenia i wejścia w życie śląskiej ustawy przeciwpożarowej, tj. narodzin konstytucji Śląskiego Strażactwa.

Dlatego też zebranie dzisiejsze za zgodą Marszałka Sejmu odbywa się w tej reprezentacyjnej sali.

Mnie przypadł zaszczyt w imieniu Strażactwa Śląskiego zabrać głos ku upamiętnieniu 10-lecia prezesury honorowej Strażactwa Śląskiego p. wojewody dra Michała Grażyńskiego.

W protokóle 4. Walnego Zjazdu Związku Straży Pożarnych Województwa Śląskiego, który się odbył 14 sierpnia 1927 r. w Królewskiej Hucie, czytamy pod pkt. 7:

„Następnie zabrał głos prezes Związku poseł Mildner, przedkładając uchwałę Zarządu Związku o zaofiarowanie p. wojewodzie śląskiemu Dr Michałowi Grażyńskiemu szczytnego mandatu prezesa honorowego Związku Straży Pożarnych Województwa Śląskiego. Huragan oklasków i entuzjastyczne brawa były wyrazami radosnego zatwierdzenia tej uchwały Zarządu przez Walny Zjazd."

Druh Wojewoda mandat prezesa honorowego przyjął.

Od tego momentu upłynęło 10 lat. Okres 10-letniej pracy jest okresem jubileuszowym, z okazji którego składa się jubilatowi życzenia i ewent. podzięki. Jest to także atoli etapem sprawozdawczym.

Wątpię, by nasz Czcigodny Jubilat miał czas przy tak ogromnym zasięgu swych obowiązków zastanowić się nad tym, czy i co to 10-lecie jego prezesury honorowej znaczyło dla Strażactwa Śląskiego. Za to Strażactwo Śląskie zdawało i zdaje sobie z tego sprawę.

Przynależność Czcigodnego Jubilata do naszej organizacji i piastowanie przez niego stanowiska prezesa honorowego miały dla Strażactwa Śląskiego bardzo doniosłe znaczenie moralne i gospodarcze.

Organizacja nasza to jest w głównej mierze zespół tych najbiedniejszych ludności śląskiej, którzy sami posiadają niewiele, albo nawet, jak w obecnych czasach nic, a jednak z pobudek szlachetnych z miłości dla bliźniego niosą ofiarę na rzecz pojedynczych współobywateli i wszystkich razem dla dobra Narodu i Państwa. Jeżeli oni widzą, iż ich ofiarna praca znajduje uznanie miarodajnych czynników rządowych i samorządowych, to jest to dla nich podnietą i pobudką do dalszych wysiłków. Obecność p. wojewody dra Grażyńskiego w naszych szeregach miała także poza tym i tę dodatnią stronę, iż władze państwowe i komunalne za jego przykładem odnosiły się również przychylnie do zamierzeń organizacji strażackich.

Związek miał też ze strony swego prezesa honorowego wybitną pomoc materialną. Na początku Związek skazany był jedynie na własne siły finansowe a w głównej mierze na składki swoich członków. Pomoc finansowa ze strony władzy była stosunkowo niewielka. Jak można stwierdzić w protokóle posiedzenia Zarządu Związku Wojewódzkiego z d. 19 stycznia 1925 r., Związek otrzymał w tym roku z Województwa Śląskiego tytułem subwencji 2.000 zł. To były środki niedostateczne do rozwinięcia należytej działalności Związku. Za interwencją naszego prezesa honorowego wstawiła Śląska Rada Wojewódzka do budżetu corocznie sumy, które pozwalały na należytą działalność Związku. Sumy te obracały się między 20.000 a 30.000 zł. Sejm Śląski zaś propozycję p. Wojewody zawsze zatwierdzał.

Po objęciu Śląska przez Polskę znaleźliśmy organizacje w stanie zdewastowanym tak pod względem organizacyjnym jak i materialnym. Przy naszych pracach w kierunku podniesienia poziomu moralnego i fachowego organizacji strażackich udzielił nam nasz prezes honorowy wszelkiej pomocy zarówno osobiście jak przez podwładne mu władze. Temu zawdzięczać należy, że organizacje strażackie na Śląsku stanęły na wysokości zadania. Jedynie czego odczuwa się dotkliwy brak, tj. sprzętu motorowego.

Aczkolwiek to co powiedziałem już jest zasługą ze wszech miar godną uznania, to jeszcze nie wszystko to powiedziałem, co należy powiedzieć. Nasz Czcigodny Jubilat brał i czynny udział w życiu organizacyjnym Związku Wojewódzkiego a następnie Śląskiego Okręgu Woj. Związku Straży Pożarnych R. P. Gdy Zarząd stał przed rozstrzygnięciem lub rozwikłaniem ważniejszych zagadnień, to zebrania Zarządu odbywały się pod przewodnictwem Prezesa Honorowego. Miało to kilkakrotnie miejsce w gmachu wojewódzkim.

Nasz Czcigodny Prezes brał też udział w naszych zjazdach rocznych, a zwłaszcza gdy na zjazdach tych rozstrzygały się szczególnie ważkie sprawy organizacyjne. Jak wynika z protokółu Walnego Zjazdu z dnia 18 września 1932 r. między wymienionymi obecnymi członkami Zarządu figuruje na pierwszym miejscu p. wojewoda Dr Michał Grażyński. Na porządku obrad tego zjazdu zaś jest pod pkt. 6 sprawa połączenia obydwu działających na terenie Województwa Śląskiego Związków Strażackich. Nie chcę już wspominać o Jego udziale przy naszych zewnętrznych uroczystościach połączonych z Walnymi Zjazdami, jak przemówienia powitalne, odbieranie defilad itp.

Od szeregu lat druhowie są świadkami, jak nasz Czcigodny Jubilat inauguruje przez radio „Tygodnie Strażackie", względnie, jak w obecnym roku zamyka „Tydzień Strażacki". Za Jego inicjatywą i Jego troską wpłynął na Sejm Śląski projekt ustawy przeciwpożarowej, który następnie przez Sejm Śląski został uchwalony.

Są to momenty tej działalności oficjalnej naszego Prezesa, ale wszyscy z Zarządu wiemy, ile razy poza tym Zarząd musiał zasięgać Jego rady i pomocy. Nigdy nam swej współpracy i swego poparcia nie odmówił.

To jest tylko krótki i niedostateczny rys działalności Czcigodnego Prezesa wśród i dla Strażactwa Śląskiego. Nasze nadzieje sprzed 10 laty nie tylko się ziściły, ale przeszły nasze oczekiwania.

Czcigodny Druhu Jubilacie!

Zaszczyt jaki mnie spotkał jest tym większy, że mogę nie tylko z całego serca Ci złożyć życzenia z okacji 10-lecia przynależności do Strażactwa Śląskiego, ale przede wszystkim, że mogę Ci złożyć także podziękowania w imieniu tej braci strażackiej Śląska za Twoją opiekę moralną, za Twoją pomoc materialną i za Twoją czynną i owocną współpracę organizacyjną.

Jak już powiedziałem, nasza brać strażacka nie obfituje w dobra materialne, ale ma za to gorące serca i wdzięczne serca. Chcąc Ci Czcigodny Jubilacie wyrazić swoje uczucia wdzięczności w sposób widoczny, czyni to, ofiarując Ci Czcigodny Prezesie swój znak, swoje godło strażackie — ten oto toporek. W imieniu tej braci strażackiej proszę Cię bardzo, byś nie pogardził tym wyrazem naszych uczuć i tym skromnym darem.

Dział urzędowy

UWAGA DRUHOWIE!

Zbliża się zima. Tysiące biednych, w tym przeważnie bezrobotnych, nie mają zaopatrzenia zimowego. Wzorem lat poprzednich, całe społeczeństwo podjęło akcję niesienia pomocy zimowej dla bezrobotnych.

Zarząd Śląskiego Okręgu Woj. apeluje do serc Strażactwa Śląskiego, by tak jak w ubiegłym roku i obecnie zechciało gorliwie współpracować z miejscowymi Komitetami Pomocy Zimowej dla Bezrobotnych. Nie czekając na zaproszenia, sami Druhowie zgłaszajcie swoją gotowość w miejscowych Komitetach do pracy przy zbiórkach materiałowych.

ODZNACZENIA

Na wniosek Zarządu Śląskiego Okręgu Wojew., uchwałą Zarządu Głównego na posiedzeniu w dniu 30 X br. otrzymali odznaczenia druhowie:

Srebrne Medale Zasługi po raz II:

Kosterka Teodor, Szczot Paweł, Suchoń Władysław, Binek Adam.

Brązowe Medale Zasługi po raz II:

Fornol Józef.

Srebrne Medale Zasługi po raz I:

Krawczyk Paweł, Mielczarski Stefan, Pająk Józef, Otrzonsek Karol, Kalus Sylwester, Kocybik Stefan, Janus Maciej, Zientek Jerzy, Hajda Józef, Kożdoń Paweł, Hetmaniok Jan, Kowalski Teodor, Wala Jacek, Skrzyszowski Adolf, Sztwiertnia Paweł, Rzodeczko Henryk, Pasterny Jan, Ryrych Andrzej, Krehut Paweł, Zawadzki Paweł, Cholewik Paweł.

Brązowe Medale Zasługi po raz I:

Operskalski Marcjan, Zając Emanuel, Smołka Alfons, Czerny Karol, Sowa Franciszek, Piosek Wiktor, Fronczek Stanisław, Wodecki Antoni, Zejer Jan, Zarzycki Tomasz, Szostok Piotr, Stasz Adolf, Plonka Jan, Mateja Ludwik, Kołodziej Robert, Bioły Paweł, Zając Ignacy, Nawrat Józef, Michalik Piotr, Jacek Jakub, Flak Wojciech, Bujoczek Paweł, Boncol Norbert, Luszczyk Augustyn, Satara Jan, Madeja Paweł, Zdzieblik Ignacy, Prokop Alojzy, Kisiała Jan, Pargieła Jakub, Sodzawiczny Franciszek, Sodzawiczny Józef, Bażanowski Jerzy, Żertka Rudolf, Kajzer Karol, Skałka Jan, Staniek Józef, Kopel Henryk, Jęczmionka Walenty, Walica Józef, Rusek Franciszek, Rusek Józef, Herok Ludwik, Szczepaniec Jan, Wiencek Andrzej, Borski Paweł, Kornas Rudolf, Heinrich Jan.

Legitymacje do w-w odznaczeń będą przesłane do Straży Pożarnych w ciągu 2 — 3 tygodni, natomiast same odznaczenia można nabywać wcześniej (przy zamówieniu należy podać nazwiska osób, dla których odznaczenia są przeznaczone).

Brązowy Medal Zasługi zł 5.50; Srebrny Medal Zasługi zł 6.—.

Odznaczenia przyznane przez Zarząd Śląskiego Okręgu

1. Na posiedzeniu w dniu 27 sierpnia br.:

a) Znaki za wysługę lat:

OSP. Mikuszowice dla 5 członków, OSP. Ogrodzona — 16, OSP. Rzuchów — 3, OSP. Koszęcin — 13, OSP. Kalety — 12, OSP. Kochanowice — 4, OSP. Orzegów — 1, OSP. Lubecko — 3, OSP. Ochaby — 22, OSP. Kończyce Małe — 23, OSP. Boguszowice-Boruszowiec — 12, OSP. Godów — 11, OSP. Czerwionka — 4, OSP. Piekary Śl. — 25, OSP. Zebrzydowice — 41, OSP. Godziszów — 5, OSP. Leszna Górna — 15, OSP. Boguszowice — 12, OSP. Pogórz — 15, OSP. Rybnik — 5, OSP. Palowice — 1, OSP. Biertułtowy — 10, OSP. Pszów — 41, OSP. Rydułtowy — 4, OSP. Krasowy — 4, OSP. Orzesze — 6, OSP. Dziećkowice — 8, OSP. Strzebiń — 3, OSP. Pawonków — 2, OSP. Zabłocie — 29, OSP. Wielkie Kończyce — 9, OSP. Goleszów Fabryka — 15, OSP. Haźlach — 25, OSP. Katowice-Załęże — 13, OSP. Katowice-Brynów — 2.

b) Listy pochwalne.

Zawodnikom w XI Marszu Szlakiem Powstańców Słupna-Olza 1937 r., a to:

Wadeckiemu Rafałowi, Kubiniokowi Antoniemu, Stankuszowi Rudolfowi, Wodeckiemu Alojzemu, Osadnikowi Janowi, Pawlęce Edwardowi z OSP. Łazisk; Piechaczkowi Wiktorowi z OSP. Osiny; Błędowskiemu Janowi, Gajdzie Janowi z OSP. Gorzyczki; Popiołkowi Rudolfowi z OSP. Łaziska.

Ponadto przyznano listy pochwalne:

Strońskiemu Antoniemu, Brożkowi Franciszkowi, Machalicy Józefowi z OSP. Mazańcowice, Kłosowi Stanisławowi z OSP. Pszów.

2. Na posiedzeniu w dniu 21 października br.:

Znaki za wysługę lat:

OSP. Lubomia — 3 członkom; OSP. Niedobczyce — 33 członkom.

Znaki za wysługę lat oraz zaświadczenia zostaną wysłane po wpłaceniu do Okręgu po zł 4.50 za każdy znak oraz 0.50 gr za każde zaświadczenie.

Listy Pochwalne zostaną wysłane po wpłaceniu do Okręgu zł 6.— od jednego listu. Zawodnicy XI Marszu Szlakiem Powstańców otrzymują listy pochwalne bezpłatnie.

Termin zamówienia na odznaczenia najpóźniej 2 tygodnie przed wręczeniem.

Inspektor wojew.: **Józef Mikuła** Prezes Zarz. Okr. Wojew.: **Mildner**

U S T A W Y

O OCHRONIE PRZED POŻARAMI I INNYMI KLĘSKAMI

Wstęp

Sprawa ochrony przeciwpożarowej w Polsce została jednolicie unormowana ustawą z dnia 13 marca 1934 r. o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. nr 41, poz. 365). Ustawa ta jednak nie obowiązywała w województwie śląskim, gdzie nadal pozostało w mocy odnośne ustawodawstwo byłych państw zaborczych, niejednolite i nie obejmujące całokształtu zagadnień ochrony przeciwpożarowej.

Ten stan dotychczasowy został usunięty przez wydanie ustawy śląskiej z dnia 16 lipca 1937 r., która rozciągnęła na obszar województwa śląskiego moc obowiązującą ustawy państwowej z dnia 13 marca 1934 r., wprowadzając zarazem niektóre zmiany i uzupełnienia, konieczne z uwagi na odrębny ustrój województwa śląskiego i jego specyficzne stosunki lokalne i potrzeby. Główna zmiana dotyczy opłat zakładów i towarzystw ubezpieczeń od ognia na rzecz akcji przeciwpożarowej (art. 39). Środki finansowe uzyskane na podstawie przepisów ustawy będą zużyte wyłącznie na cele przeciwpożarowe w województwie śląskim według planu finansowego, ustalonego przez wojewodę śląskiego w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką (art. 41). Ustawa została ogłoszona w Dz. U. Śl. nr 17, poz. 41 i weszła w życie z dniem 1 września 1937 r.

Ustawa o ochronie przed pożarami i innymi klęskami stwarza jednolite i trwałe podstawy, na których oparta będzie akcja władz i społeczeństwa w zakresie zwalczania pożarów i innych klęsk żywiołowych oraz organizacja i rozwój powołanych do bezpośredniej walki z tymi klęskami straży pożarnych.

Poniżej podajemy ustawy o ochronie przed pożarami i innymi klęskami.

U S T A W A

z dnia 16 lipca 1937 roku

o ochronie przed pożarami i innymi klęskami

(Dz. U. Śl. Nr 17, poz. 41)

Art. 1

W sprawach ochrony przed pożarami i innymi klęskami obowiązywać będą na obszarze województwa śląskiego przepisy ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. nr 41, poz. 363) z uwzględnieniem późniejszych ustaw i rozporządzeń, zmieniających i uzupełniających powyższą ustawę a wydanych do dnia 16 lipca 1937 r. oraz z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.

Art. 2

W wymienionych poniżej artykułach ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. nr 41, poz. 365) wprowadza się następujące zmiany i uzupełnienia, które obowiązywać będą na obszarze województwa śląskiego:

1. w art. 14 dodaje się nowy ustęp „(2) Postanowienie powyższe nie ma zastosowania do pełniących swe funkcje zawodowe naczelników (zastępców) straży i pogotowi pożarnych";
2. w art. 17 ust. (2) po wyrazach „Skarbu Państwa" dodaje się wyrazy „Skarbu Śląskiego";
3. w art. 27 zamiast wyrazów „państwowych organów bezpieczeństwa", wstawia się wyrazy „organów bezpieczeństwa publicznego";
4. art. 37 otrzymuje brzmienie następujące: „Rozporządzenie Wojewody Śląskiego, wydane w porozumieniu ze Śląsku Radą Wojewódzką, ustali normy opłat od przedsiębiorstw, zakładów i instytucyj na rzecz gminy w razie, gdy przedsiębiorstwa te, zakłady i instytucje zostaną w całości lub częściowo zwolnione od obowiązku utrzymywania własnych straży pożarnych, oraz tryb postępowania i sposób pobierania i zarachowywania tych opłat";

5. art. 39 ust. (1) otrzymuje brzmienie następujące:
„(1) Prawno-publiczne zakłady ubezpieczeń oraz prywatne towarzystwa ubezpieczeń od ognia obowiązywane są przeznaczać na koszty akcji przeciwpożarowej sumy, których wysokość ustala na każdy rok rozporządzenie Wojewody Śląskiego, wydane w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką procentowo od sumy składek brutto, zebranych przez te instytucje w roku poprzednim z tytułu ubezpieczenia od ognia nieruchomości i ruchomości";
6. art. 41 otrzymuje brzmienie następujące:
„(1) Środki finansowe, o których mowa w art. 39, wydatkowane będą według planu finansowego, ustalonego na każdy rok przez Wojewodę Śląskiego w porozumieniu z Śląską Radą Wojewódzką.
(2) Rozporządzenie Wojewody Śląskiego, wydane w porozumieniu z Śląską Radą Wojewódzką, ustala tryb postępowania oraz sposób dysponowania i przekazywania środków, o których mowa w art. 39, jak również zakres i sposób kontroli właściwego zużycia tych środków";
7. art. 43 ust. (1) otrzymuje brzmienie następujące:
„(1) Bezpośredni nadzór nad czynnościami przełożonych gmin wiejskich i miast nie wydzielonych z powiatow. związku samorządowego sprawuje właściwa powiatowa władza administracji ogólnej (starosta); miast zaś wydzielonych z potowego związku samorządowego — Wojewoda Śląski";
8. art. 45 ust. (1) otrzymuje brzmienie następujące:
„(1) Nadzór nad zakładami ubezpieczenia od ognia, działającymi na obszarze województwa śląskiego, w zakresie, wynikającym z ustawy niniejszej, wykonywa Wojewoda Śląski";
9. przepis art. 46 ust. (2), pkt 1 nie będzie obowiązywał na obszarze województwa śląskiego.

Art. 3

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia*).

Marszałek:
(—) K. Grzesik.

*) Ustawa weszła w życie z dniem 1 września 1937 r.

USTAWA
z dnia 13 marca 1934 roku o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 365)

w brzmieniu obowiązującym w województwie śląskim, tj. z uwzględnieniem zmian wprowadzonych wyżej podaną ustawą śląską z dnia 16 lipca 1937 r.

Rozdział I
Postanowienia ogólne

Art. 1

Ustawa niniejsza normuje organizację ochrony przed pożarami i innymi klęskami.

Art. 2

(1) O ile ustawa niniejsza nie stanowi inaczej, ochrona ma być zorganizowana według gmin.

(2) Spełnianie zadań, związanych z ochroną przed pożarami i innymi klęskami, w granicach gmin powierza się przełożonym tych gmin, jako organom wykonawczym rządowych władz administracji ogólnej.

(3) Wszyscy w obrębie gminy przebywający obowiązani są współdziałać w wykonywaniu tej ochrony w zakresie, w ustawie niniejszej określonym.

Art. 3

Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z właściwymi ministrami władny jest w drodze rozporządzeń wydawać szczegółowe przepisy o zapobieganiu powstawania oraz rozszerzania się pożarów i innych klęsk, o zaopatrzeniu osiedli i budowli w urządzenia oraz przyrządy ochronne i zapobiegawcze, tudzież ustalać postępowanie przy nadzorze nad wykonywaniem tych przepisów.

Rozdział II
O strażach pożarnych

Art. 4

(1) W każdej gminie winna istnieć dostateczna ilość straży pożarnych, odpowiadających pod względem liczebności i zaopatrzenia potrzebom miejscowym.

(2) Straże pożarne mogą być:
1. ochotnicze,
2. przymusowe,
3. zawodowe,
4. prywatne.

Art. 5

(1) Gmina miejska, licząca ponad 40.000 mieszkańców, obowiązana jest utrzymywać własną, zawodową straż pożarną.

(2) Wojewoda może zwalniać poszczególne gminy miejskie od obowiązku utrzymywania własnej zawodowej straży pożarnej, jeśli w gminie tej istnieje lub powstanie ochotnicza straż pożarna, odpowiadająca potrzebom miejscowym (art. 4). W m. st. Warszawie uprawnienie to przysługuje Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 6

(1) W gminach, liczących poniżej 40.000 mieszkańców, istnieją zasadniczo straże pożarne ochotnicze. Jeśli środki na to pozwalają, gmina może utworzyć straż zawodową. W razie konieczności wojewoda zarządzi utworzenie przez gminę straży pożarnej zawodowej.

(2) W razie braku straży ochotniczej lub zawodowej, albo gdy straże takie są niewystarczające, w stosunku do potrzeb miejscowych, gmina obowiązana jest utworzyć przymusową straż pożarną.

(3) Przymusowa straż pożarna winna być utworzona w taki sposób, aby zdolna była do niezwłocznej akcji ratunkowej we wszystkich wypadkach, przewidzianych regulaminem (art. 30).

Art. 7

(1) Strażami pożarnymi prywatnymi są straże pożarne, do których utworzenia i utrzymania obowiązane są przedsiębiorstwa i inne zakłady i instytucje, zatrudniające znaczniejszą ilość pracowników lub narażone ze względu na swój charakter na znaczne niebezpieczeństwo pożaru.

(2) Rozporządzenie wykonawcze ustala, jakiego rodzaju przedsiębiorstwa, zakłady i instytucje i w jakim zakresie obowiązane są utworzyć i utrzymywać

straże pożarne prywatne, określa przypadki i tryb zwalniania w całości lub części od tego obowiązku, jeśli w danej miejscowości istnieje dostatecznie silna straż pożarna oraz ustala zasady organizacji, utrzymania i działalności straży pożarnych w przedsiębiorstwach, zakładach i instytucjach państwowych lub będących pod zarządem Państwa. W odniesieniu do lotnisk użytku publicznego przepisy te wydaje w drodze rozporządzeń Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami: Komunikacji i Spraw Wojskowych.

Art. 8

(1) Zawodowe i przymusowe straże pożarne oraz okręgowe pogotowia pożarne (art. 9) są strażami pożarnymi miejscowymi w rozumieniu ustawy niniejszej.

(2) Władza, po wysłuchaniu opinii zainteresowanej gminy i wydziału powiatowego, może również nadać ochotniczym i prywatnym strażom pożarnym charakter miejscowej straży pożarnej, jeżeli straże te odpowiadają warunkom, wymaganym od takiej straży i mają spełniać jej obowiązki.

(3) W razie utworzenia związku straży pożarnych o charakterze wyższej użyteczności, na obszarze gmin mogą istnieć tylko takie straże ochotnicze, które należą do tego związku.

Art. 9

(1) W celu zapewnienia pomocy tam, gdzie straże pożarne są niewystarczające lub gdzie ich brak, gminy mogą się łączyć w celu utworzenia okręgowego pogotowia pożarnego.

(2) Okręgowe pogotowia pożarne mogą być zawodowe lub ochotnicze i mogą także składać się z części miejscowych straży pożarnych. Tam, gdzie warunki miejscowe nie stoją na przeszkodzie, władza może pozwolić, aby obowiązki okręgowego pogotowia pożarnego pełniła jedna z miejscowych straży pożarnych.

(3) Organizacja i zaopatrzenie techniczne okręgowego pogotowia pożarnego winny być dostosowane do jego zadania niesienia szybkiej pomocy i wspomagania straży pożarnych.

(4) Okręgowe pogotowia pożarne utrzymują gminy, na których terenie pogotowie ma swoją siedzibę.

(5) Utworzenie okręgowego pogotowia pożarnego wymaga zatwierdzenia władzy po wysłuchaniu opinii zainteresowanych gmin i wydziału powiatowego.

(6) Jeśli okręgowe pogotowie pożarne jest potrzebne, a gminy pogotowia takiego nie utworzą, wojewoda może zarządzić przymusowe jego utworzenie, określając obszar jego działania.

Art. 10

Rozporządzenie wykonawcze ustala:

1. zasady, jakim winny odpowiadać rozmieszczenie w gminie i liczebność miejscowych straży pożarnych i okręgowych pogotowi pożarnych, zależnie od ich zaopatrzenia, rodzaju poszczególnych miejscowości, liczby ich mieszkańców, sposobu zabudowania i innych warunków miejscowych;
2. zasady zaopatrzenia straży i pogotowi pożarnych w sprzęt ratowniczy, jego rodzaj i liczebność, jak również zasady ustalania norm, jakim ten sprzęt winien odpowiadać, sposób stwierdzania jego sprawności oraz zakres i sposób nadzoru i kontroli w celu zapewnienia należytego utrzymania, przechowywania i sprawności tego sprzętu;
3. zakres i zasady podziału obowiązków straży pożarnych miejscowych i prywatnych oraz pogotowi pożarnych;
4. warunki, jakim odpowiadać winny straże pożarne ochotnicze i prywatne, aby mógł im być nadany charakter straży miejscowych;
5. sposób i warunki tworzenia straży pożarnych przymusowych (art. 6).

Art. 11

(1) Ustrój i obszar działania poszczególnych straży i pogotowi pożarnych oraz ich szczególne prawa i obowiązki w zakresie współdziałania z organami samorządowymi i innymi strażami i pogotowiami pożarnymi określają ich statuty, a porządek i sposób ich służby wewnętrznej i zewnętrznej — regulaminy. Statuty zawodowych straży pożarnych mogą przewidywać obowiązek ich członków pełnienia w nich służby przez określoną ilość lat.

(2) Regulaminy podlegają zatwierdzeniu przez władzę.

(3) Minister Spraw Wewnętrznych władny jest ustalać w drodze rozporządzenia statuty i regulaminy wzorowe, do których statuty i regulaminy poszczególnych straży i pogotowi pożarnych tak już istniejących, jak i nowopowstających, winny być dostosowane oraz termin tego dostosowania. W szczególności wzorowe statuty i regulaminy ustalą jednolite nazwy stopni służbowych członków straży pożarnych i przywiązane do stopni funkcje.

Art. 12

(1) Naczelnikami straży i pogotowi pożarnych, ich zastępcami oraz samoistnymi kierownikami poszczególnych jednostek straży pożarnych (pogotowi, drużyn, oddziałów specjalnych), osobami, pełniącymi funkcje instrukcyjne i inspekcyjne, mogą być tylko osoby, które:
1. są obywatelami polskimi;
2. posiadają nienaganną przeszłość;
3. posiadają odpowiednie przygotowanie fachowe, przewidziane rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych.

(2) Na stanowiska, o których mowa w ust. (1), należy powoływać osoby, które odbyły czynną służbę wojskową. Pierwszeństwo przy obsadzie tych stanowisk posiadają osoby, które odbyły służbę wojskową nadterminową lub zawodową.

(3) Osoby, karane za zbrodnie przeciw Państwu, nie mogą być członkami straży pożarnych (pogotowi).

(4) Stowarzyszenia i związki członków straży pożarnych podlegają przepisom prawa o stowarzyszeniach z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 808). Postanowienie powyższe nie wyklucza należenia członków straży pożarnych, jako pracowników samorządowych lub prywatnych, do ogólnych związków zawodowych takich pracowników.

Art. 13.

(1) Wybór lub mianowanie naczelnika straży i pogotowi pożarnych oraz ich zastępców wymaga zatwierdzenia władzy.

(2) Wojewoda ma prawo zawiesić w czynnościach naczelnika, zastępcę naczelnika oraz samoistnego kierownika poszczególnych jednostek straży i pogotowi pożarnych, jeśli osoby te nie wykonywują należycie swych obowiązków lub wykraczają przeciw innym postanowieniom statutowym. Jednocześnie wojewoda wyznacza odpowiednią osobę na miejsce zawieszonego, do czasu przywrócenia go do pełnienia czynności, albo wyboru lub mianowania nowego naczelnika, zastępcy, wzgl. kierownika zgodnie z postanowieniami statutu (art. 11).

(3) W strażach pożarnych prywatnych na miejsce osoby zawieszonej w urzędowaniu w myśl ust. (2), wojewoda wyznacza osobę spośród personelu przedsiębiorstwa, zakładu lub instytucji.

Art. 14

(1) Członkowie straży i pogotowi pożarnych ochotniczych i przymusowych pełnią swą służbę bezpłatnie.

(2) Postanowienie powyższe nie ma zastosowania do pełniących swe funkcje zawodowo naczelników (zastępców) straży i pogotowi pożarnych.

Art. 15

(1) Wzory umundurowania i odznak członków straży pożarnych (pogotowi) ustala Minister Spraw Wewnętrznych w drodze rozporządzenia jednolicie dla poszczególnych rodzajów straży i pogotowi, może jednak zezwolić na używanie odrębnych odznak dla poszczególnych straży lub pogotowi, jeżeli warunki miejscowe lub tradycja zmiany takie uzasadniają. Rozporządzenie to ustala również, które części umundurowania należą do sprzętu technicznego i winny być dostarczane członkom straży lub pogotowi pożarnych bezpłatnie przez gminę, albo przez obowiązane do utrzymywania straży przedsiębiorstwa, zakłady lub instytucje (art. 7).

(2) Członkowie straży pożarnych (pogotowi) obowiązani są nosić umundurowanie (odznaki) w czasie pełnienia służby. Noszenie umundurowania i odznak poza służbą regulują statuty straży pożarnych (pogotowi) (art. 11).

(3) Wzory umundurowania i odznak dla straży pożarnych przedsiębiorstw państwowych ustala właściwy minister w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

(4) Używanie przez osoby do tego nie uprawnione umundurowania i odznak, ustalonych w trybie przewidzianym w ust. (1) i (3), lub zbliżonych do nich, jest wzbronione.

Art. 16

(1) Celem odznaczenia członków straży pożarnych za wyjątkowe zasługi w dziedzinie pożarnictwa oraz za czyny, spełnione w wyjątkowych warunkach z narażeniem życia lub zdrowia w obronie życia i mienia przy akcji ratunkowej, ustanawia się specjalną odznakę państwową.

(2) Odznakę nadaje Minister Spraw Wewnętrznych.

(3) Wzór i statut odznaki ustala rozporządzenie Rady Ministrów.

Art. 17

(1) Sprzęt techniczny zawodowych i przymusowych straży pożarnych stanowi własność gminy.

(2) Sprzęt techniczny ochotniczych straży pożarnych stanowi własność gminy, o ile nabyty został w całości lub przeważnie z subwencyj Skarbu Państwa, **Skarbu Śląskiego,** samorządów lub instytucyj publicznych.

(3) Sprzęt techniczny okręgowych pogotowi pożarnych stanowi własność powiatowych związków samorządowych.

(4) Rozporządzenie wykonawcze określa sposób ustalania tytułu własności sprzętu technicznego oraz podziału między gminy lub związki samorządowe, o ile straże lub pogotowia pożarne pełnią służbę na obszarze, obejmującym więcej niż jedną gminę lub jeden powiatowy związek samorządowy.

(5) Sprzęt techniczny może być używany do celów innych, niż w ustawie niniejszej określonych, tylko za zgodą władzy lub na jej polecenie, a w nagłych wypadkach za zgodą lub na polecenie przełożonego gminy.

Art. 18

(1) Dyscyplinę i rozkazodawstwo straży pożarnych (pogotowi) według zasad, przyjętych w wojsku, organizację i sposób pełnienia służby oraz zasady i programy wyszkolenia członków straży pożarnych, a w szczególności osób, o których mowa w art. 12, ustala rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

(2) Rozporządzenie to ustala również jednolite, obowiązujące dla wszystkich straży (pogotowi) słownictwa rozkazodawstwa, rozkazodawstwo za pomocą sygnałów oraz inną sygnalizację dźwiękową i wzrokową, jak również ustala, które sygnały dźwiękowe i wzrokowe nie mogą być używane przez inne organizacje lub osoby.

Art. 19

(1) Straże pożarne obowiązane są niezwłocznie udzielać pomocy i ratunku na obszarze ich działania w razie pożaru lub innych klęsk, jak również w akcji obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej, w innych zaś przypadkach na polecenie władzy lub gdy potrzebna jest zorganizowana pomoc przy użyciu sprzętu ratowniczego, a na miejscu brak odpowiedniej organizacji, przeznaczonej do takich celów.

(2) Udzielenie pomocy przez straż pożarną poza obszarem jej działania następuje zgodnie z regulaminem, przewidzianym w art. 30 ust. (2), albo na polecenie władzy.

(3) Okręgowe pogotowia pożarne w przypadkach, o których mowa w ust. (1), obowiązywane są udzielać pomocy na całym obszarze ich działania, a poza tym obszarem — na podstawie porozumienia między związkami gmin lub na zarządzenie władzy.

(4) Straże pożarne (pogotowia) mogą udzielać pomocy w innych przypadkach, niż przewidziane w artykule niniejszym, tylko za zgodą władzy.

Art. 20

Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów, wydane w porozumieniu z Ministrami Komunikacji i Spraw Wewnętrznych, ustala tryb postępowania przy zawiadamianiu i wzywaniu straży pożarnych (pogotowi) w wypadkach pożaru lub klęsk w drodze telegraficznej, telefonicznej lub radiowej z tym, że zawiadomienia takie i wezwania wolne będą od wszel-

kich opłat oraz będą miały pierwszeństwo przed innymi przesyłkami tego rodzaju, z wyjątkiem przesyłek koniecznych dla zapewnienia bezpieczeństwa ruchu kolejowego lub lotniczego.

Art. 21

(1) Straże pożarne (pogotowia) jadące w celu prowadzenia akcji ratunkowej oraz podczas tej akcji, mają prawo korzystać ze wszystkich dróg i gruntów prywatnych dla przejazdu, postoju i prowadzenia akcji ratunkowej.

(2) Kierowcy pojazdów straży pożarnych, jadących w celu prowadzenia akcji ratunkowej, nie są obowiązani stosować się do przepisów o największej dopuszczalnej szybkości, o ruchu pojazdów na skrzyżowaniach dróg i ulic oraz o wymijaniu i wyprzedzaniu pojazdów, a znajdujący się na drodze są obowiązani zawsze usuwać się z drogi lub zatrzymywać się i pozostawiać miejsce dla swobodnego przejazdu pojazdów straży.

(3) Na sygnały straży pożarnej, jadącej w celu prowadzenia akcji ratunkowej, winny być niezwłocznie otwierane wszelkie zapory i rogatki. Otwieranie zapór kolejowych regulują przepisy kolejowe.

Art. 22

(1) Straże pożarne (pogotowia) przy przejazdach w celu niesienia akcji ratunkowej i z powrotem mają prawo korzystać dla przewozu członków straży i sprzętu technicznego z wszelkich środków przewozowych zarówno osobowych, jak i towarowych, służących do utrzymywania komunikacji publicznej. Korzystanie z kolejowych środków przewozowych regulują przepisy kolejowe.

(2) Miejscowe straże pożarne w razie, gdy zwłoka grozi niebezpieczeństwem, mają prawo zajmować konieczne środki przewozowe, tak publiczne, jak i prywatne dla przewozu swych członków i sprzętu technicznego.

(3) Postanowienia artykułu niniejszego nie dotyczą statków powietrznych.

Art. 23

Członkowie straży pożarnych miejscowych oraz fachowych organów inspekcyjnych i instrukcyjnych w czasie pełnienia służby korzystają z ochrony prawa na równi z urzędnikami w rozumieniu ustaw karnych.

Art. 24

(1) Techniczne kierownictwo akcją ratunkową w jej całokształcie przy pożarach i innych klęskach należy do naczelnika tej straży pożarnej (pogotowia), która pierwsza przybyła na miejsce. Jeśli jednak na miejsce przybędzie straż pożarna zawodowa, naczelnik tej straży obejmuje techniczne kierownictwo akcją ratunkową.

(2) Utrzymywanie porządku i zabezpieczenie życia i mienia mieszkańców w miejscowości, nawiedzonej przez pożar lub inną klęskę, należy do państwowych organów bezpieczeństwa publicznego, a w razie ich nieobecności na miejscu — do przełożonego gminy.

(3) Rządowa władza administracji ogólnej może bądź osobiście, bądź przez swego delegata objąć ogólne kierownictwo akcją ratunkową; w takim razie podlegają jej wszyscy naczelnicy straży pożarnych, organa bezpieczeństwa publicznego, i przełożeni gmin w miejscowości lub w miejscowościach, objętych akcją ratunkową.

(4) Każdy jest obowiązany podporządkować się zarządzeniom, wydanym w związku z akcją ratunkową.

Rozdział III

O obowiązkach gmin i mieszkańców

Art. 25

Gminy są obowiązane w ramach budżetu:

1. zaopatrywać straże pożarne miejscowe w odpowiedni sprzęt techniczny ratunkowy oraz środki konieczne do użycia tego sprzętu do akcji ratowniczej;
2. dostarczać pomieszczeń, potrzebnych dla pogotowia i stałych dyżurów straży, dla celów jej wyszkolenia oraz dla przechowywania sprzętu technicznego straży;
3. urządzić i utrzymywać urządzenia sygnalizacyjne i alarmowe;
4. zapewnić dostarczenie dla akcji ratunkowej dostatecznej ilości wody;
5. popierać akcję społeczną w celu utworzenia i utrzymywania ochotniczych straży pożarnych.

Art. 26

(1) Każda osoba, w gminie przebywająca, jest obowiązana:

1. zezwolić na użycie będących jej własnością lub w jej władaniu środków, mogących służyć do alarmu i sygnalizacji dla zaalarmowania o pożarze lub zagrażającym bezpośrednio jego wybuchu, albo o innej klęsce, środków przewozowych wszelkiego rodzaju, potrzebnych dla przewozu straży pożarnych, ich sprzętu technicznego i innych przedmiotów koniecznych do akcji ratunkowej na miejsce pożaru lub innej klęski i z powrotem — oraz urządzeń i przedmiotów, potrzebnych dla ochrony przeciwpożarowej lub akcji ratunkowej;
2. zezwolić na umieszczanie na należących do niej lub będących w jej władaniu nieruchomościach, urządzeń i przyrządów ochronnych i zapobiegawczych, o ile rozporządzenia, o których mowa w art. 3, ustanowią umieszczenie tego rodzaju urządzeń i przyrządów.

(2) Umieszczenie urządzeń i przyrządów ochronnych na nieruchomościach, przeznaczonych dla celów ruchu kolejowego lub żeglugi powietrznej, jak również używanie przyrządów sygnalizacyjnych i alarmowych, służących do zabezpieczenia ruchu kolejowego i żeglugi powietrznej, może się odbywać jedynie z zachowaniem przepisów o bezpieczeństwie i porządku ruchu kolejowego lub ruchu lotniczego.

(3) Właściciele budynków obowiązani są posiadać, przechowywać w tych budynkach i utrzymywać w stanie zdatnym do natychmiastowego użytku narzędzia, potrzebne przy prowadzeniu akcji ratunkowej. Szczegółowy zakres tego obowiązku ustali rozporządzenie wykonawcze.

Art. 27

Każdy jest obowiązany zaalarmować najbliższą straż pożarną lub jednostkę **organów bezpieczeństwa publicznego** w razie zauważenia pożaru lub innej klęski lub groźby ich powstania.

Art. 28

(1) Każda osoba, w gminie przebywająca, obowiązana jest do udzielenia pomocy i do współdziałania przy akcji ratowniczej i zapobiegawczej w wypadkach pożarów lub innych klęsk.

(2) Pomoc i współdziałanie, o których mowa w ust. (1), polega na:
1. udzieleniu bezpośredniej pomocy przy tłumieniu pożarów i zwalczaniu innych klęsk;
2. udzielaniu pierwszej pomocy i opieki w razie nieszczęśliwych wypadków z ludźmi;
3. udzielaniu pomocy przy ochronie i zabezpieczeniu mienia;
4. pełnieniu wart dziennych i nocnych dla ochrony przed powstaniem pożaru lub innej klęski;
5. pełnieniu obowiązków w strażach pożarnych przymusowych.

(3) Rozporządzenie wykonawcze ustala szczegółowy zakres obowiązków, o których mowa w artykule niniejszym, oraz sposób ich wykonania.

Art. 29

(1) Od obowiązków, wymienionych w art. 28, wolni są:
1. niezdolni do pracy wskutek choroby lub ułomności fizycznych;
2. kobiety ciężarne i karmiące oraz matki dzieci do lat 6;
3. cudzoziemcy, korzystający z prawa zakrajowości;
4. nieletni do lat 14;
5. osoby obojga płci, powyżej lat 60.

(2) Rada Ministrów jest władna w drodze rozporządzenia zwalniać od obowiązków, określonych w art. 28, także inne kategorie osób prócz wymienionych w ust. (1) artykułu niniejszego oraz ustalać, kiedy i na jakich warunkach wykonanie tych obowiązków będzie mogło być zamienione na świadczenia w naturze lub pełnione zastępczo przez inne osoby.

Art. 30

(1) Przełożony gminy po zasiągnięciu opinii fachowej naczelnika miejscowej straży pożarnej (naczelników miejscowych straży pożarnych) oraz po wysłuchaniu kolegium zarządu gminy, obowiązany jest sporządzić regulamin zapobiegania i tłumienia pożarów i innych klęsk na obszarze gminy.

(2) W celu współdziałania poszczególnych gmin przy zapobieganiu i tłumieniu pożarów i innych klęsk wydziały powiatowe, po zasięgnięciu opinii fachowej powiatowego instruktora straży pożarnych, obowiązane są sporządzić regulamin takiego współdziałania dla całego powiatu.

(3) Regulaminy, o których mowa w ust. (1) i (2), wymagają zatwierdzenia władzy.

(4) Wszystkie osoby, w gminie zamieszkałe lub czasowo tam przebywające, obowiązane są stosować się do obowiązków, określonych w regulaminie.

Rozdział IV

Wynagrodzenia i odszkodowania

Art. 31

(1) O ile ratowane mienie było ubezpieczone od ognia, niezbędne i udowodnione koszty ratowania, poniesione przez ubezpieczającego, zwraca zakład, w którym ratowane mienie było ubezpieczone. Koszty te łącznie z sumą odszkodowania nie mogą przekraczać sumy ubezpieczenia. Jeżeli jednak koszty ratowania poniesiono wskutek wskazówek, udzielonych przez organ zakładu ubezpieczeń, to zakład ten zwraca je nawet, gdy wraz z odszkodowaniem przekraczają sumę ubezpieczenia. Gdy poniesiono łącznie koszty dla ratowania mienia, ubezpieczonego w danym zakładzie, oraz innego mienia, wówczas zakład ten zwraca koszty w stosunku wartości ubezpieczonego w zakładzie mienia do ogólnej wartości ratowanego mienia.

(2) Roszczeń z tytułu zwrotu kosztów ratowania, opartych na postanowieniach ust. (1), dochodzi się łącznie z odszkodowaniem i w trybie, przewidzianym dla dochodzenia odszkodowania.

Art. 32

(1) Za zużycie, zniszczenie, uszkodzenie lub utratę używanych lub dostarczonych na podstawie ustawy niniejszej (art. 22 i 26) środków przewozowych, inwentarza pociągowego i narzędzi, potrzebnych przy akcji ratunkowej, o ile zużycie to, zniszczenie, uszkodzenie lub utrata nie nastąpiła z winy właściciela tych przedmiotów, wypłaca się odszkodowanie.

(2) Odszkodowanie wypłaca się również za zużyte, uszkodzone albo zniszczone inne mienie w związku z wykonywaniem świadczeń lub wykonywaniem zarządzeń przy akcji ratunkowej, jeśli zużycie to, uszkodzenie lub zniszczenie nie nastąpiło w związku z akcją ochrony tego mienia przed pożarem lub inną klęską.

(3) Postanowienia ust. (1) nie dotyczą narzędzi, o których mowa w art. 26 ust. (3).

(4) Za rzeczywiście poniesione szkody lub uszczuplenia wartości nieruchomości w związku z umieszczeniem na niej urządzeń i przyrządów, o których mowa w art. 26 ust. (1), pkt 2), wypłaca się odszkodowanie, o ile umieszczenie tych urządzeń i przyrządów nie nastąpiło wyłącznie w interesie zabezpieczenia tej nieruchomości przed pożarem lub inną klęską.

(5) Odszkodowania, o których mowa w ust. (1), (2) i (4), pokrywają zakłady ubezpieczeń, w których ratowane mienie było ubezpieczone, z sum, o których mowa w art. 39, a jeśli mienie nie było ubezpieczone, odszkodowania te pokrywa gmina.

(6) Normy odszkodowań w zależności od rodzaju świadczeń, ustala rozporządzenie wykonawcze.

Art. 33

Rada Ministrów na wniosek Ministrów Spraw Wewnętrznych i Skarbu władna jest w drodze rozporządzenia włożyć na gminy, przedsiębiorstwa i inne zakłady i instytucje, wymienione w art. 7, obowiązek ubezpieczenia członków straży pożarnych od nieszczęśliwych wypadków, związanych z pełnionymi przez nich czynnościami służbowymi.

Art. 34

(1) Do orzeczenia o odszkodowaniach, o których mowa w art. 32, powołane są powiatowe władze administracji ogólnej, przy czym roszczenia winny być zgłoszone w terminie prekluzyjnym trzydziestu dni.

(2) Od orzeczenia powiatowej władzy administracji ogólnej co do odszkodowania nie ma środka prawnego w administracyjnym toku instancji.

(3) Jeżeli strona niezadowolona jest z orzeczenia powiatowej władzy administracji ogólnej w sprawie odszkodowania, może w ciągu trzydziestu dni od daty doręczenia orzeczenia żądać ustalenia odszkodowania przez właściwy sąd. Prawo to nie przysługuje stronie, która przyjęła orzeczenie władzy bez zastrzeżenia dochodzenia pretensji lub która odszkodowanie wypłaciła.

Rozdział V

Koszty i opłaty

Art. 35

1. Gminy ponoszą koszty:

(1) utrzymania zawodowych i przymusowych straży pożarnych, odpowiedniego subwencjonowania straży ochotniczych o charakterze miejscowych straży pożarnych, oraz szkolenia tych straży;

(2) wynikające z wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 25;

(3) udziału w kosztach utrzymania okręgowych pogotowi pożarnych;

(4) odszkodowań w związku ze świadczeniami rzeczowymi, wynikającymi z ustawy niniejszej;

(5) wykonania innych czynności, związanych z wykonaniem ustawy niniejszej, o ile ustawa ta nie stanowi inaczej.

2. Powiatowe związki samorządowe ponoszą koszty utrzymania organów fachowych, których zadaniem jest czuwanie nad wyszkoleniem, organizacją i sprawnością straży miejscowych i pogotowi pożarnych w powiecie.

Art. 36

Wydatki na cele, wymienione w art. 35, powinny być umieszczone w preliminarzu budżetowym gminy i pokryte ze zwyczajnych dochodów gminy.

Art. 37

Rozporządzenie **Wojewody Śląskiego, wydane w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką,** ustali normy opłat od przedsiębiorstw, zakładów i instytucyj na rzecz gminy w razie, gdy przedsiębiorstwa te, zakłady i instytucje zostaną w całości lub częściowo zwolnione od obowiązku utrzymywania własnych straży pożarnych, oraz tryb postępowania i sposób pobierania i zarachowania tych opłat.

Art. 38

(1) Gminy mogą żądać zwrotów kosztów pomocy, udzielonej przez miejscową straż pożarną w przypadkach, gdy:

1) pomoc udzielona była poza obszarem gminy, o ile umowy między gminami lub plan współdziałania nie przewidują inaczej;
2) pomoc udzielona była przedsiębiorstwu, zakładowi lub instytucji, o których mowa w art. 7, z tego powodu, że własna straż przedsiębiorstwa, zakładu lub instytucji nie została utworzona wbrew przepisom ustawy niniejszej, lub jeśli opłaty, wymienione w art. 37, nie zostały uiszczone;
3) pomoc udzielona była w zakresie, nie stanowiącym ustawowego obowiązku straży (art. 19).

(2) Koszty, oznaczone w ust. (1), pkt 1), ponosi gmina, na której obszarze pomoc była świadczona, oznaczone w pkt. 2) — odnośne przedsiębiorstwo, zakład lub instytucja, oznaczone zaś w pkt. 3) — osoby, które pomocy potrzebowały.

(3) Osoby, które spowodowały interwencję straży pożarnej bądź świadomie bezpodstawnie, bądź wskutek działania, stanowiącego przestępstwo w myśl ustaw karnych, ponoszą całkowite koszty tej interwencji.

(4) Do orzeczenia o kosztach, o których mowa w artykule niniejszym, powołana jest władza nadzorcza.

Art. 39

(1) Prawno-publiczne zakłady ubezpieczeń oraz prywatne towarzystwa ubezpieczenia od ognia obowiązane są przeznaczyć na koszty akcji przeciwpożarowej sumy, których wysokość ustala na każdy rok rozporządzenie **Wojewody Śląskiego, wydane w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką** procentowo od sumy składek brutto, zebranych przez tę instytucję w roku poprzednim z tytułu ubezpieczenia od ognia nieruchomości i ruchomości.

(2) Wymiar sum, o których mowa w ust. (1) nie może przekraczać 7 proc. wymienionych tam składek brutto, zebranych przez prawno-publiczne zakłady ubezpieczeń w dziale przymusowym, oraz 3 proc. od składek brutto, zebranych przez prywatne towarzystwa ubezpieczeń i przez zakłady prawnopubliczne w dziale dobrowolnym.

(3) Od sum, przypadających do zapłaty stosownie do postanowienia artykułu niniejszego, potrąca się dla każdego zakładu ubezpieczeń sumy wypłacone przez ten zakład na podstawie art. 32 w roku, poprzedzającym wymiar tych sum.

(4) Sumy w artykule tym wymienione, obciążają instytucje ubezpieczeń i nie mogą być przerzucane na ubezpieczonych.

Art. 40

Za koszty, o których mowa w art. 39, uznaje się:

1) przede wszystkim subwencje dla gmin w zależności od potrzeb danej gminy, jej możliwości finansowych oraz zainteresowania, wykazanego wysokością sum preliminowanych na cele pożarnictwa z dochodów własnych gminy;
2) subwencje dla straży pożarnych i pogotowi pożarnych oraz dla gmin w związku z ich działalnością przeciwpożarową, przeciwlotniczą i przeciwgazową lub instytucjami i urządzeniami, przekraczającymi miejscowe potrzeby gmin lub w celu przysposobienia ich do takiej działalności;
3) subwencje dla powiatowych związków samorządowych;
4) wydatki na powiatowe, wojewódzkie i centralne organizacje straży pożarnych oraz Komisję doradczą;
5) wydatki na szkolenie organów służby bezpieczeństwa i samorządu terytorialnego oraz instruktorów w sprawach ochrony przeciwpożarowej i akcji ratunkowej;
6) nagrody za wykrycie podpalaczy;
7) inne wydatki, przewidziane w planie finansowym (art. 41).

Art. 41

(1) Środki finansowe, o których mowa w art. 39, wydatkowane będą według planu finansowego, ustalonego na każdy rok przez **Wojewodę Śląskiego w porozumieniu z Śląską Radą Wojewódzką.**

(2) Rozporządzenie **Wojewody Śląskiego, wydane w porozumieniu z Śląską Radą Wojewódzką,** ustala tryb postępowania oraz sposób dysponowania i przekazywania środków, o których mowa w art. 39, jak również zakres i sposób kontroli właściwego zużycia tych środków.

Art. 42

(1) Ze stałych subwencyj i pomocy, udzielanych przez władze i gminy, korzystać mogą tylko straże pożarne, mające charakter miejscowych straży pożarnych, związki takich straży oraz okręgowe pogotowia pożarne.

(2) Innym strażom pożarnym może być przyznana subwencja lub pomoc tylko w poszczególnych przypadkach przez władze lub przez gminę za zgodą tej władzy.

(3) Postanowienia niniejszego artykułu nie ograniczają prawa przyznawania subwencyj i pomocy strażom pożarnym, należącym do związku straży pożarnych, uznanego za stowarzyszenie wyższej użyteczności.

Rozdział VI

O nadzorze

Art. 43

(1) Bezpośredni nadzór nad czynnościami przełożonych gmin **wiejskich i miast niewydzielonych z powiatowego związku samorządowego sprawuje właściwa powiatowa władza administracji ogólnej (starosta); miast zaś wydzielonych z powiatowego związku samorządowego — Wojewoda Śląski.**

(2) Bezpośrednią kontrolę nad działalnością miejscowych straży i okręgowych pogotowi pożarnych sprawują przełożeni gmin, na terenie których straże lub pogotowia mają siedzibę.

(3) Naczelny nadzór w zakresie przytoczonym w ust. (1) i (2), sprawuje Minister Spraw Wewnętrznych.

(4) Wszędzie, gdzie w ustawie niniejszej jest mowa o władzy bez bliższego określenia, należy rozumieć władze, wymienione w ust. (1) artykułu niniejszego.

Art. 44

(1) Nadzór fachowy i organizacyjny nad strażami pożarnymi sprawują władze, o których mowa w art. 43, przy czym władze te mogą nadzór ten wykonywać przy pomocy organów fachowych.

(2) Organami tymi mogą być fachowe organa inspekcyjne i instrukcyjne zawodowych straży pożarnych, związków straży pożarnych ochotniczych, o ile związkom tym przyznany zostanie charakter wyższej użyteczności i powiatowych związków samorządowych.

Art. 45

(1) Nadzór nad zakładami ubezpieczenia od ognia, **działającymi na obszarze województwa śląskiego,** w zakresie wynikającym z ustawy niniejszej wykonywa **Wojewoda Śląski.**

(2) Nadzór nad zapobiegawczą polityką pożarniczą zakładów ubezpieczeń wykonywa Minister Spraw Wewnętrznych.

Rozdział VII

Komisja doradcza

Art. 46

(1) Tworzy się przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych stałą komisję doradczą do spraw ochrony przed pożarami i innymi klęskami.

1) Do zadań komisji doradczej należy:

2) opiniowanie projektów przepisów wykonawczych do ustawy niniejszej, udzielanych komisji przez Ministra Spraw Wewnętrznych;

3) opiniowanie w sprawach sprzętu technicznego, zasad szkolenia członków straży pożarnych oraz w innych sprawach, udzielonych w tym celu komisji przez Ministra Spraw Wewnętrznych z dziedziny ochrony przed pożarami, obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej oraz ochrony przed innymi klęskami.

(3) Skład i regulamin komisji określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami. Rozporządzenie to zapewni udział w komisji zakładom ubezpieczeń, powołanym do świadczeń w myśl art. 39.

Rozdział VIII

Postanowienia karne

Art. 47

(1) Kto:

1) w razie pożaru lub innej klęski żywiołowej nie stosuje się do obowiązków, określonych w art. 26, 27 i 28, wzgl. w wydanych na ich podstawie rozporządzeniach, o ile nie jest od nich zwolniony;

2) wzbrania się pełnić wyznaczonej mu warty nocnej lub dziennej (art. 28, ust. (2), pkt 4);

3) wprowadza w błąd straż (pogotowie) złośliwymi alarmami, albo nieprawnie używa sygnałów zastrzeżonych strażom pożarnym (pogotowiom);

4) jako członek straży pożarnej (pogotowia) nie wypełnia wynikających z tego tytułu obowiązków;

5) odmawia wykonania zarządzeń, wydanych w czasie akcji ratunkowej (art. 24);

6) utrudnia lub uniemożliwia wykonanie zadań straży pożarnych; —

ulegnie w drodze administracyjnej karze grzywny do 1.000 zł lub karze aresztu do miesiąca, albo obu karom łącznie.

(2) Kto wykracza przeciwko innym postanowieniom ustawy niniejszej lub rozporządzeń wydanych na jej podstawie, ulegnie w drodze administracyjnej karze grzywny do 500 zł, lub karze aresztu do dni czternastu, lub obu karom łącznie, o ile za czyn nie grozi kara surowsza.

Art. 48

Grzywny z kar, wymierzonych na podstawie niniejszej ustawy, wpływają do kasy gminnej na cele, o których mowa w art. 35.

Rozdział IX

Postanowienia przejściowe i końcowe

Art. 49

Sprzęt techniczny ochotniczych straży pożarnych, stanowiący ich własność w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, pozostaje własnością tych straży i art. 17 ust. (2) do sprzętu tego nie ma zastosowania.

Art. 50

(1) Postanowienia ustawy niniejszej nie mają zastosowania do straży pożarnych lub pogotowi pożarnych, składających się z żołnierzy, pełniących czynną służbę wojskową lub przeznaczonych do ochrony obiektów, pozostających pod zarządem wojska.

(2) Organizację takich straży lub pogotowi, ich zakres działania, sposób wykonywania czynności, wyekwipowanie w sprzęt techniczny oraz nadzór określają szczególne zarządzenia Ministra Spraw Wojskowych.

(3) Współdziałanie tych straży i pogotowi z innymi strażami i pogotowiami pożarnymi ustala rozporządzenie Ministrów: Spraw Wojskowych i Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 51

Organizacja straży pożarnych zgodnie z przepisami ustawy niniejszej, następować będzie stopniowo w terminach, jakie określi rozporządzenie wykonawcze.

Art. 52

Wykonanie ustawy niniejszej i wydanie w tym celu potrzebnych rozporządzeń wykonawczych porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 53

(1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie w 6 miesięcy po jej ogłoszeniu, o ile poszczególne jej postanowienia nie przewidują terminów innych.

(2) Jednocześnie tracą moc wszystkie przepisy dotychczasowe w sprawach, unormowanych ustawą niniejszą.

Prezydent Rzeczypospolitej: **I. Mościcki.**
Prezes Rady Ministrów: **J. Jędrzejewicz.**
Minister Spraw Wewn.: **Bronisław Pieracki.**

Uwaga:

1. Druk półtłusty oznacza zmiany, wprowadzone ustawą śląską.
2. Do powyższej ustawy został opracowany komentarz przez p. Jerzego Adelsteina, naczelnika Wydziału w Min. Spraw Wewnętrznych.

Z życia zrzeszonego strażactwa

VII POSIEDZENIE RADY ŚLĄSKIEGO OKRĘGU

W dniu 23 października br. odbyło się uroczyste VII sprawozdawcze posiedzenie Rady Śląskiego Okręgu Wojewódzkiego Związku Straży Pożarnych RP., przeznaczone przede wszystkim dla upamiętnienia dziesięciolecia prezesury honorowej p. wojewody śląskiego Dr Michała Grażyńskiego w Strażactwie Śląskim oraz wręczenia druhowi prezesowi Janowi Mildnerowi najwyższego odznaczenia strażackiego „Złotego Znaku Związku" i upamiętnienia wprowadzenia na Śląsk ustawy o ochronie przed pożarami i innymi klęskami.

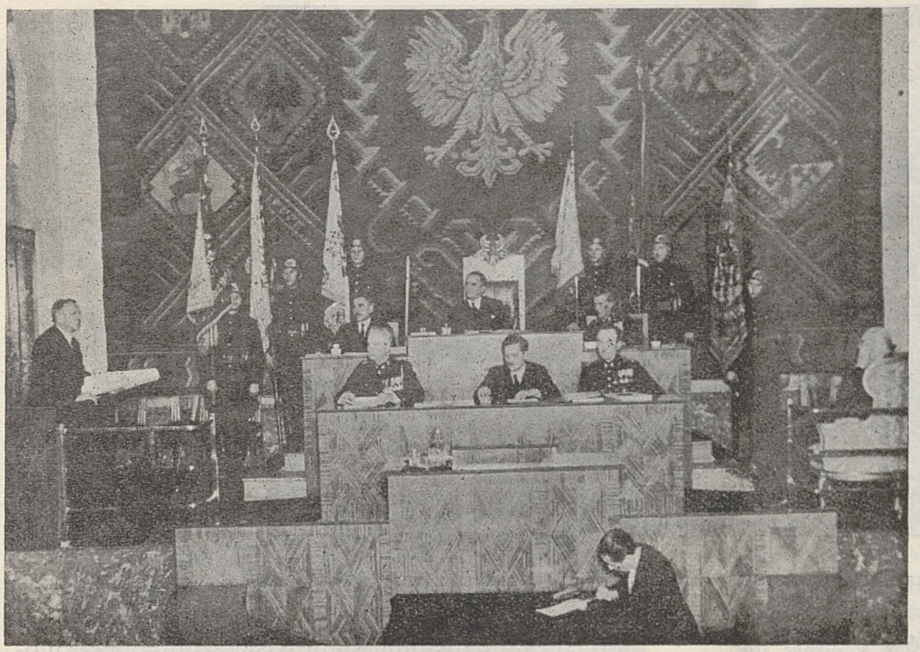
W posiedzeniu, które odbyło się w sali Sejmu Śląskiego, wzięli udział pp. wojewoda śląski Dr Michał Grażyński, marszałek Sejmu Śląskiego Grzesik, przedstawiciel Zarządu Głównego J. Milewski, inspektor naczelny, przedstawiciel Okręgu Poznańskiego gen. Taczak, prezes Zarządu i insp. T. Busza, członkowie Zarządu Okręgu Śl. prezes Zarządu J. Mildner, I wiceprezes Klemens Matusiak, II wiceprezes Jan Wyglenda, sekretarz Jan Koj, skarbnik Piotr Tomanek, członkowie L. Mierzejewski i K. Pacuła, przedstawiciele Oddziałów Powiatowych, przedstawiciel P. Z. U. W. Dr Zieliński oraz 36 gości najbliższych Oddziałów Powiatowych, tj. Katowic-miasta i wsi, Świętochłowic i Chorzowa.

Ponadto z uwagi na odświętny charakter posiedzenia w sali Sejmu Śląskiego była wystawiona kompania honorowa w sile 100 ludzi i 6 pocztów sztandarowych.

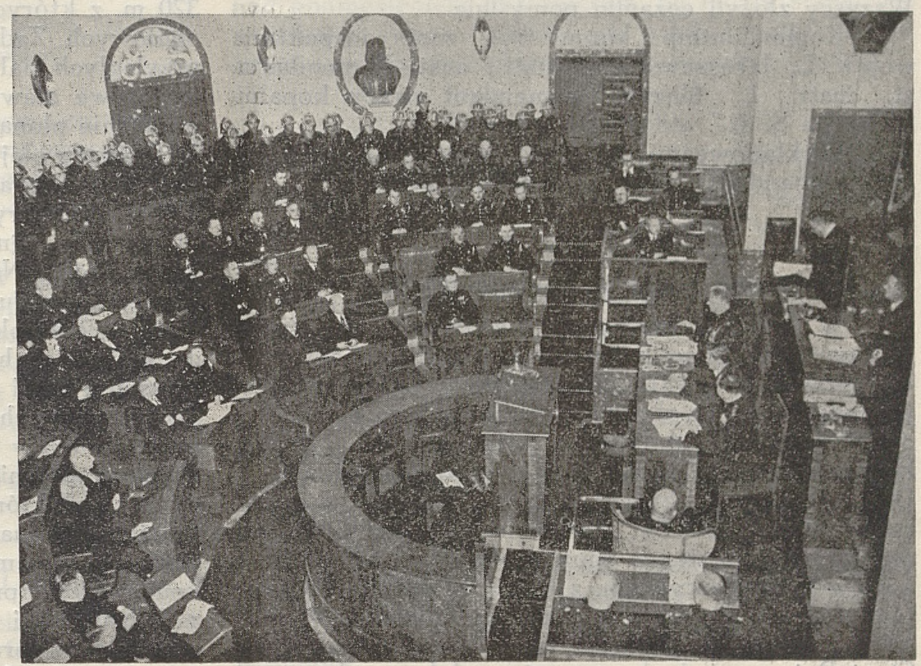
Posiedzenie zagaił dh prezes Rady Okręgu Śl. Dr A. Kocur, witając zebranych. Następnie zabrał głos prezes Zarządu Śląskiego Okręgu J. Mildner. W dłuższym przemówieniu, które w całości jest podane na innym miejscu w niniejszym numerze, podziękował p. wojewodzie Dr Grażyńskiemu, jako prezesowi honorowemu Strażactwa Śląskiego za pomoc i opiekę, po czym przy oklaskach wszystkich obecnych ofiarował P. Wojewodzie z okazji 10-lecia Jego prezesury honorowej Strażactwa Śląskiego toporek strażacki ze stali nierdzewnej z dedykacją i przyczepionym do toporzyska znakiem za wysługę 10 lat. (Toporek został wykonany przez Zaw. Straż Pożarną Huty Batory oraz Sp. Giesche w Janowie.)

Pan Wojewoda dziękując za dar, po dłuższym przemówieniu, które w całości jest podane na innym miejscu w niniejszym numerze, z kolei wręczył dh prezesowi Zarządu Okręgu Śląskiego J. Mildnerowi Złoty Znak Związku.

Następnie zabrał głos dh prezes Zarządu Okręgu Poznańskiego gen. Taczak. W dłuższym przemówieniu podkreślił znaczenie obrony ppożarowej na

P. wojewoda śląski Dr M. Grażyński, prezes honorowy Strażactwa Śląskiego (osoba stojąca z prawej strony) w czasie przemówienia. Z lewej strony w oddzielnym fotelu p. marszałek Sejmu Śląskiego Grzesik. U góry od prawej strony siedzą kolejno: prezes Zarządu Śl. Okr. J. Mildner, prezes Rady Dr Kocur, I wiceprezes Zarządu K. Matusiak. U dołu od prawej strony siedzą kolejno: sekret. J. Koj, II wiceprezes J. Wyglenda, insp. Mikuła.

Sala Sejmu Śląskiego z członkami Rady oraz z gośćmi. Z prawej strony pod ścianą siedzą P. Wojewoda a za nim p. inspektor naczelny J. Milewski, insp. T. Busza z Poznania.

Śląsku, mianowicie, że obowiązki i zadania straży pożarnych na Śląsku są większe niż w innych województwach, bowiem na wypadek wojny ciężki przemysł z pewnością będzie w pierwszym rzędzie narażony na ataki i wówczas Strażactwo Śląskie będzie musiało pokazać, czy dorosło do swego zadania. Cała Polska ma nadzieję, że Śląskie Straże Pożarne należycie wywiążą się ze swego zadania, wobec czego w imieniu Strażactwa Poznańskiego życzy Radzie jak najlepszych wyników obrad i jak najpomyślniejszego rozwoju w przyszłości.

W dalszym ciągu posiedzenia dh sekretarz Zarządu Okręgu Jan Koj, poseł na Sejm RP., zareferował zebranym ogólnopolską ustawę o ochronie przed pożarami i innymi klęskami, która mocą uchwały Sejmu Śląskiego rozciągnięta została również na województwo śląskie i obowiązuje z dniem 1 IX 1937 r.

Po tym referacie nastąpiło przyjęcie sprawozdań z działalności i finansowego Zarządu Śląskiego Okręgu Wojew. oraz Kasy Odszkodowań Koni za 1936-37 r. Po krótkim referacie inspektora Śląskiego Okręgu J. Mikuły co do obecnego stanu obrony pożarowej oraz odczytaniu protokółu Komisji Rewizyjnej Okręgu Śl. przez przewodniczącego tej Komisji p. W. Suchonia z dokonanej rewizji gospodarki Zarządu Śl. Okręgu, zebranie udzieliło pow. Zarządowi absolutorium za 1936-37 r.

KURSY OFICERSKIE

W wykonywaniu planu działalności Okręg Śląski przeprowadził 2 kursy IV stopnia w czasie:

I od 28 IX do 8 X i II od 13 X do 25 X br. lokując uczestników w zaofiarowanych pomieszczeniach kopalni „Giesche S. A." w Janowie.

I kurs pożarniczy IV stopnia podczas wyjazdu alarmowego.

Kursy te zgromadziły naczelników i zast. naczelników straży w ilości: I 29 osób, zaś II 15 osób. Wszyscy złożyli egzamin pomyślnie.

Komendantem kursu był zast. inspektora wojew. L. Jaroszewski, st. instr., zast. komendanta st. instr. L. Ślązak, komendant straży kopalni „Giesche S. A."

Wykładowcami byli: insp. wojew. J. Mikuła oraz komendant i zast. komendanta kursu.

POWIAT PSZCZYNA.

Groźny pożar w Chełmie Wielkim

W dniu 5 X br. o godz. 9 zaalarmowana została Zawodowa Straż Pożarna kop. „Giesche S. A." w Janowie do pożaru powstałego w Zakładach Impregnacyjnych, na skutek czego wyjechało 27 uczestników kursu IV stopnia na autopogotowiu Straży Pożarnej kop. „Giesche S. A." i autopogotowiu I Oddziału Ochotn. Straży Pożarnej Katowic, wzywając jednocześnie OSP. Mysłowice. Po przybyciu do pożaru okazało się, że ogniem otwartym płonie hala kotłów impregnacyjnych, z której płomienie na skutek palącego się oleju buchały na kilkadziesiąt metrów w górę. Z pożarem tym walczyła miejscowa Straż Pożarna, jednak z uwagi na słaby prąd ręcznej sikawki nie była w stanie opanować pożaru, zaś sytuacja przedstawiała się groźnie, bowiem z jednej strony płonącej hali przylegała bezpośrednio kotłownia, zaś z drugiej hala zbiorników z olejem impregnacyjnym w ilości około 200.000 l, zajęcie się której spowodowałoby doszczętne zniszczenie Zakładów. Po zorientowaniu się w sytuacji i zasięgnięciu od kierownictwa tych Zakładów niezbędnych informacyj, przystąpiono do akcji lokalizacji pożaru. Dowództwo nad całością, obecny na pożarze z kursem zast. insp. wojewódzkiego L. Jaroszewski poruczył komendantowi L. Ślązakowi, pomagając mu z naczelnikiem R. Grabe. Trudnemu do wykonania zadaniu obrony przyległych hal i znajdującej się w odległości 3 m elektrowni podołano, zawdzięczając ofiarnej i energicznej pracy wszystkich strażaków i pełnej gotowości bojowej przywiezionego sprzętu oraz wydatnej pracy zatrudnionych w tych zakładach robotników i urzędników.

Po zorganizowaniu stanowisk wodnych 2 motopomp przy stawie, rozciągnięto 2 magistrale po 320 m, z których utworzono 6 obronnych stanowisk ogniowych. Zadaniem tych stanowisk było bronienie przyległych hal i elektrowni. W tym celu 4 prądy motorowe zlewały zagrożone hale, ochładzając jednocześnie płonący olej, zaś 2 prądy gasiły (ochładzały) płonący olej i około 30 m sześciennych płonących podkładów oraz wsnomagały obronę elektrowni, której dach kryty papą smołową przykryto ziemią. Stanowiska ogniowe z ręcznych sikawek pomagały w tej akcji. Nadmienić tu należy, że powierzchnia płonącego oleju wynosiła około 250 m kwadratowych a ilość około 90.000 litrów. Przedzierający się do sąsiednich hal drzwiami, kanałami i otworami transmisyjnymi ogień usunięto przez zamknięcie drzwi żelaznych i zlewanie ich wodą oraz przez zasypanie kanałów ziemią i założenie otworów cegłą. Praca prądowników była utrudniona przez niezmierny żar, od którego odgradzali się prowizorycznymi tarczami, buchające jednak płomienie zapalały przesiąkniętą olejem ziemię. Po opanowaniu pożaru pod koniec akcji przybyły ochotnicze straże motorowe z Chrzanowa i Oświęcimia, kilka pobliskich ręcznych straży, oraz straż PKP z parowozem, którym wyznaczono odpowiednie stanowiska. Straż chrzanowska pracowała z autocysterny, zaś straż oświęcimska motopompą ze stawu, której z braku odpowiedniej ilości węży, kilkadziesiąt metrów węży pożyczyła Straż katowicka.

Pożar ugaszono po 2-godzinnej nieprzerwanej pracy motopomp, po ugaszeniu którego stwierdzono, że całkowitemu spaleniu uległ dach i wiązania dachowe hali, zupełnemu zniszczeniu uległy 3 kotły impregnacyjne długości 2 po 22.5 m i 1 — 17.5 m, które pomimo pogięcia w kilku miejscach są poprzepalane oraz poprzepalane belki żelazne nośne pod kotłami.

Należy tu zaznaczyć, że przybyłe straże podołały zadaniu tylko dlatego, że zastały pożar przytłumiony w stanie możliwym do opanowania. Zasługę w tym należy przyznać kierownikowi tych zakładów p. Płoszkowi Janowi, który przez wydanie rozkazu przetrącenia rur parowych przy maszynach w płonącej hali, spowodował napływ większej ilości pary

do płonącej hali, opóźniając tym szybkość rozszerzania się pożaru, skutkiem czego w dużej mierze przyczynił się do uratowania maszyn znajdujących się na przedzie płonącej hali.

Jak ważną rolę odgrywa posiadanie przez straże motorowe na autopogotowiu większej ilości węży, dowodzi omawiany pożar, podczas którego tylko 2 motopompy miały w użyciu na 6 prądów 1090 m węży własnych, a z zapasu pożyczyły nawet

Część obiektu spalonego podczas pożaru w W. Chełmie. Na przedniej części kotły, gdzie wybuchł pożar.

po kilkadziesiąt metrów innym strażom, co umożliwiło nieprzerwalne działanie 8 prądami motorowymi do końca akcji, otrzymującymi wodę bezpośrednio z motopomp, czerpiących ze stawu odległego o 340 m od płonącego obiektu.

Ze swej strony jako komendant kursu dziękuję oficerom uczestnikom kursu IV stopnia za wzorową pracę przy pożarze, którzy nie bacząc na niszczenie się umundurowania i obuwia, przeważnie nabytego za własne pieniądze, pracowali z poświęceniem, wykonując prace strażaka szeregowca, podoficera i oficera.

L. Jaroszewski.

POWIAT LUBLINIEC

Posiedzenie Rady Oddziału w Lublińcu

Dnia 12 września br. w Koszęcinie odbyło się sprawozdawcze posiedzenie Rady Oddziału Pow. Zw. Str. Poż. R. P. w Lublińcu przy udziale 62 gości i delegatów z terenu powiatu.

Posiedzenie zagaił z powodu nieobecności prezesa Rady starosty p. Dr Olszewskiego, który przeniesiony został do Pszczyny, druh prezes Zarządu Oddziału Powiatowego wicestarosta Dzik, witając obecnych gości i delegatów, w szczególności zaś przybyłego na zebranie starostę p. Dr Riessa. Druh prezes Zarządu zaznajomił zebranych, że prezes Rady starosta p. Dr Olszewski przeniesiony został do Pszczyny i osobiście nie mógł przybyć na zebranie i w jego imieniu dziękuje delegatom poszczególnych straży za życzliwą współpracę. Po odczytaniu protokółu z ostatniego posiedzenia Rady przez druha sekretarza Zimera nastąpił wybór nowego prezesa Rady, którym jednogłośnie obrany został obecny starosta p. Dr Riess.

Pan Starosta zabierając głos, podziękował za wybór i zapewnił zebranych w gorących słowach, iż znane mu są dobrze zadania i potrzeby Straży Pożarnych, które będzie otaczał specjalną opieką. Nawiązując do uroczystości 35-lecia istnienia OSP. w Koszęcinie, którą w tym samym dniu obchodzono co i posiedzenie Rady, złożył serdeczne życzenia jubilatom, a miejscowej Straży jak najlepszego rozwoju w dalszym ciągu, po czym objął przewodnictwo zebrania. Druh prezes Zarządu oddając przewodnictwo, podziękował druhowi prezesowi Rady za życzliwe słowa dla Straży. Z kolei przystąpiono do wyboru drugiego delegata na Radę Okręgu, którym jednogłośnie obrany został druh naczelnik Fabrycznej Straży Pożarnej „Natronag" J. Sladkowski z Kalet.

Szczegółowe sprawozdania druhów: prezesa Zarządu, sekretarza, skarbnika J. Hruzika, instruktora powiatowego, na wniosek Komisji Rewizyjnej przyjęli zebrani jednogłośnie do zatwierdzającej wiadomości. Po poruszeniu w wolnych głosach i wnioskach kilku spraw, które na miejscu zostały wyjaśnione, druh prezes Rady starosta Dr Riess w końcowym przemówieniu stwierdza, że z wyniku obrad jest bardzo zadowolony, wyrażając nadzieję i życzenie, by Straże Pożarne w dalszym ciągu pracowały nad podniesieniem pożarnictwa, by mogły stanąć na wysokości swego zadania, gdy zajdzie potrzeba, po czym zamknął posiedzenie Rady hasłem „Czołem!"

Zawody strzeleckie

W czasie od dnia 19 IX do dnia 10 X 1937 r. na terenie tutejszego powiatu odbywały się zawody strzeleckie rejonowe, w których udział wzięło 6 rejonów, a mianowicie: rejon I, II, III, IV, V i VII.

Razem udział w zawodach wzięło 18 Straży Pożarnych powiatu z 35 zespołami.

W dniu 7 listopada 1937 r. w Lublińcu w godzinach popołudniowych odbyły się zawody strzeleckie powiatowe, na które zgłosiły się mistrzowskie zespoły rejonów: I, II i VII. Słaby udział w zawodach jak i wyniki spowodowane zostały ulewnym deszczem, który bez przerwy padał w ciągu trwania zawodów.

Na podstawie wyników mistrzostwo powiatu na rok 1937-38 zdobyła Fabryczna Straż Pożarna „Natronag" w Kaletach, zaś wicemistrzostwo OSP. Kośmidry.

Indywidualnym mistrzem powiatu na rok 1937-38 został druh Pisarski Ryszard z Fabrycznej Straży Pożarnej „Natronag" Kalety, znów wicemistrzem powiatu druh prezes OSP. Kośmidry Szläger Wincenty.

Egzamin I stopnia w OSP. Droniowiczki

W Ochotniczej Straży Pożarnej w Droniowiczkach w czasie od 26 II do 29 X br. zostało przeprowadzone wyszkolenie podstawowe I stopnia, zakończone egzaminem w dniu 29 października br. W wyniku egzaminu I stopień zdało 11 druhów, z czego 3 z postępem celującym, 4 z postępem dobrym i 4 z postępem dostatecznym.

Komisję egzaminacyjną stanowili: instruktor powiatowy, naczelnik rejonowy J. Hruzik i naczelnik OSP. Droniowiczki M. Kleszcz, który był komendantem kursu.

POWIAT RYBNIK

Wyszkolenie

W czasie od 18 IX — 26 IX br. odbył się kurs II stopnia w Wodzisławiu. Zgromadził on 23 uczestników ze straży pobliskich rejonów. Wykłady na kursie odbywały się w świetlicy OSP. Wodzisław. Wykładowcami byli: Wł. Skura i Proske Maks. W wyniku przeprowadzonego egzaminu złożyło: 10 — z postępem b. dobrym, 5 — z dobrym, 10 — z dostatecznym.

Egzaminy I stopnia przeprowadzono w OSP. Chwalowicach, Kokoszycach i kop. Knurowie. W sumie złożyło egzamin z wynikiem pomyślnym 80 członków straży. Na szczególniejszą uwagę zasługuje z wymienionych kurs I stopnia w Chwalowicach w zaledwie ½ roku powstałej straży.

Dzięki inicjatywie i poparciu władz rejonu Boguszowice zorganizowano w Chwalowicach zbiorowy kurs I stopnia, który został w ciągu 2 miesięcy przeprowadzony.

Wykładowcami byli oficerowie rejonu. Poziom kursu dość wysoki. Owe skoncentrowane kursy w rejonach I stopnia, winny być wzorem dla innych rejonów, które wielu jeszcze w swoich szeregach mają niewyszkolonych ludzi.

Odprawy

Dnia 28 IX br. odbyła się odprawa naczelników rejonowych w Rybniku, w której wzięło udział 13 delegatów. Sprawy referował instruktor Wł. Skura. Na niej omówiono cały szereg spraw bieżących, jak prace około planów zaop. w sprzęt, sprawy wyszkolenia, zawodów strzeleckich, straże przymusowe i inne.

Na uwagę zasługuje omawiana kwestia koncentracji jednodniowych w rejonach lub kilku rejonów (małych), celem której byłoby: 1. ujednolicenie ćwiczeń praktycznych w strażach; 2. omówienie prac wyszkolenia; 3. prace w. f.; 4. nawiązanie ścisłego kontaktu między członkami poszczególnych straży i inne.

Koncentracje podobne odbędą się w przyszłym roku na terenie powiatu — w miejsce dotychczasowych zawodów.

Uroczystość w O. S. P. Niedobczyce

W niedzielę, dnia 3 października br. odbyła się uroczystość poświęcenia motopompy w Stow. Ochotn. Straży Pożarnej Niedobczyce. Uroczystość zgromadziła dość licznie miejscowe społeczeństwo z zarządem gminy, okoliczne straże i gości. Oddział Powiatowy reprezentowany był przez prezesa Zarządu inż. J. Urbańczyka i instr. pow. Wł. Skurę.

Po nabożeństwie odbył się akt poświęcenia motopompy przez miejscowego ks. proboszcza, który w pięknych słowach przemówił do zebranych. Po powitaniu gości przez miejscowego prezesa Musiolika, zabrał głos prezes Oddz. Pow. inż. J. Urbańczyk, podkreślając znaczenie ogromne nowo nabytego sprzętu w czasie pokoju i na wypadek wojny.

Podziękował przy tym wymieniony imieniem Władz Strażackich Zarządowi Gminy, Straży, społeczeństwu za ofiarność i obywatelskie spełnienie obowiązku „pro publico bono".

Należy podkreślić z dużym uznaniem, że właśnie dzięki tej ofiarności społeczeństwa miejscowego i dużemu zrozumieniu dla obrony pożarowej motopompę ową zakupiono.

Rejon V Rzuchów

W rejonie V Rzuchów odbyły się w ciągu ostatnich dwu miesięcy 3 ważniejsze uroczystości strażackie.

W dniu 1 sierpnia br. obchodziła OSP. Bogunice uroczystość 25-letniego istnienia przy udziale 11 okolicznych OSP. Po nabożeństwie, odprawionym w kościele parafialnym w Lyskach, nastąpiło złożenie wieńca na grobie byłego naczelnika założyciela wymienionej OSP., po czym po powrocie na miejsce zbiórki defilada oddziałów przed Komitetem Honorowym i przedstawicielami władz.

W czasie wspólnego obiadu przemówił do zebranych miejscowy naczelnik i zastępca naczelnika rejonowego druh Macha przedstawiając historię i rozwój miejscowego Stow. OSP. i wyraził uznanie i podziękowanie miejscowemu społeczeństwu i władzy gminnej za dotychczasowe dowody sympatii i poparcie.

Zaznaczyć wypada, że OSP. Bogunice mimo trudnych warunków rozwoju (ze względu na położenie wioski tuż nad granicą Państwa, ciężkiego położenia finansowego małej gminy oraz większości bezrobotnych członków) pod energicznym i sumiennym kierownictwem obecnego wyżej wymienionego naczelnika, ku ogólnemu zadowoleniu wypełnia swoje zadanie.

Po przerwie obiadowej odbyły się zawody rejonowe przy udziale 5 straży w grupie IV, po czym wieczorem zabawa taneczna.

W następną niedzielę, dnia 8 VIII br. sąsiednia OSP. Adamowice obchodziła 10-lecie swego istnienia. Mimo starannego przygotowania uroczystości przez tamtejszy niemniej sumienny Zarząd, wskutek udziału w uroczystości tylko 4 okolicznych straży, wypadła na ogół skromnie.

Jeszcze większe niepowodzenie miała OSP. Rzuchów, która w dniu 8 IX br. obchodziła jubileusz 30-letniego istnienia.

Zapowiadająca się okazale uroczystość przez wyłącznie w tymże dniu, zwłaszcza przedpołudniowy bardzo mocny deszcz, ucierpiała znacznie. Nabożeństwo na intencję Straży odbyło się w kościele parafialnym w Pstrążnej, po czym po powrocie defilada i dekoracja członków medalami za wysługę lat. Po przerwie obiadowej już z większym powodzeniem odbył się koncert i różne imprezy dochodowe w parku Domeny Państwowej, zaś wieczorem zabawa taneczna. Z ramienia Oddziału Powiatowego obecny na uroczystości był druh instruktor Skura.

Z życia i prac samarytanek

WRAŻENIA Z WYCIECZKI DO GDYNI JEDNOSTKI ŻEŃSKIEJ SŁUŻBY SAMARYTAŃSKO-POŻARNICZEJ Z NIKISZOWCA

Nie do określenia co za radość zapanowała w naszej jednostce żssp., kiedy na jednej ze zbiórek zjawił się komendant Zawod. Straży Pożarnej kopalni „Giesche" p. Ślązak i zakomunikował, że pragnie urządzić nam wycieczkę w dniu Święta Morza do Gdyni.

Od tego czasu z bijącym sercem oczekiwałyśmy chwilę naszego wyjazdu. Nie długo to trwało — w dniu 9 lipca br. o godz. 19.20 pod osobistą opieką p. komendanta Ślązaka wyruszyłyśmy z Katowic w drogę. Nasza nocna podróż, chociaż odbywała się przy idealnych warunkach, jak posiadanie własnego wagonu, gdzie mogłyśmy się czuć zupełnie swobodnie, to jednakże nie przeszła spokojnie, ponieważ z tej wielkiej radości żadna z nas zasnąć nie mogła. Dla zabicia czasu śpiewałyśmy i bawiłyśmy się, lecz i na to noc okazała się za długą. Z pierwszym świtem nie omieszkałyśmy obserwować terenu naszej podróży. Jak okiem sięgnąć była to równina już opustoszała po dość wczesnym zebranym zbożu. Gdzieniegdzie widniały stawy, wiatraki, porozrzucane domki, widocznie zamieszkałe przez uboższą ludność, a w końcu całe łany pokryte torfem. Na terenie Gdańska zachwycałyśmy się pięknymi olbrzymimi wyżynami pokrytymi lasem. Lecz kiedy naszym oczom ukazał się skrawek morza, tego naszego kochanego morza, wtedy radość nasza była nie do opisania, a w związku ze zbliżającym się końcem podróży ogromny ruch powstał w wagonie:jedne poczęły pakować walizki, drugie poprawiały fryzury, a inne ubrania — i gdyby nie to, że za chwilę wjechałyśmy na dworzec w Gdyni, to nie wiem co by się tam było działo z tej wielkiej radości. Pociąg stanął, myśmy jak najszybciej powysiadywały z wagonu, gdzie już nas oczekiwali przewodnicy. W pierwszym rzędzie odwieziono nas do domu emigracyjnego, gdzie otrzymałyśmy kwaterę. Dom emigracyjny składa się z 4 olbrzymich budynków dwupiętrowych, okolonych ze wszystkich stron wyżynami pokrytymi lasami. Po ulokowaniu bagaży zaraz wyruszyłyśmy autobusami do portu, skąd statkiem odpłynęłyśmy na Hel do Jastarni. Po opuszczeniu zatoki zauważyłyśmy kilka statków zagranicznych zakotwiczonych na pełnym morzu. Widziałyśmy również statek „Dar Pomorza" i wiele innych mniejszych żaglowców w oddali, których bandery wyglądały, jakby rozpięte chusteczki na tyczkach. Statek nasz chociaż nie był taki wielki, lecz silnie pruł fale morza, pozostawiając za sobą smugę spienionej wody, a głodne mewy, przypominające nasze gołębie, skrzeczące jak małe dzieci nie dawały nam spokoju. Leciały za nami i swym krzykiem upominały się o posiłek, czego też im wycieczkowcy nie szczędzili. Samo morze koloru zielonego było nadzwyczaj spokojne i zdawało się nie mieć końca. Po około godzinnej podróży statkiem dobiłyśmy do półwyspu Helu, miejscowości Jastarni. Przy pięknej pogodzie opuściłyśmy statek i udałyśmy się na obiad, a później na zwiedzenie samej Jastarni. Ulice tam są piękne, a na każdej z nich znajduje się po kilka kiosków, gdzie można nabywać różne pamiątki, jak wyroby z bursztynu, muszle i wiele innych droższych i tańszych rzeczy. W końcu udałyśmy się na przepiękną i dużą plażę i tu znowu — co za rozkosz — kąpałyśmy się w morzu. Przed wieczorem wróciłyśmy statkiem „Gdynia" do portu w Gdyni, skąd autobusami na kwaterę. Tak przepędziłyśmy pierwszy dzień nad morzem. Na drugi dzień, to jest dnia 11 lipca br. w dzień samego Święta Morza, przy pięknej pogodzie z rana przybyłyśmy do portu. Jakże ten sam port różnił się od dnia poprzedniego. Jego wygląd zewnętrzny wskazywał na wielką uroczystość. Przede wszystkim był ślicznie udekorowany flagami państwowymi i różnymi innymi chorągiewkami. Tuż przy porcie na ogromnym placu wśród licznie zebranych organizacyj ze sztandarami, wojska i całej masy gości przybyłych z różnych stron kraju, zauważyłyśmy ślicznie ubrany ołtarz polowy, a przy nim miejsca przeznaczone dla władz państwowch i innych, nad którymi jako nakrycie widniały sieci rybackie. Po krótkiej chwili usłyszeliśmy melodie hymnu narodowego, to była chwila, kiedy statek wiozący najdostojniejszego gościa Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej dobijał do brzegu. Niezadługo też rozpoczęła się Msza św., której z mostu kapitańskiego O. R. P. „Mazur" również wysłuchał Pan Prezydent prof. Ignacy Mościcki. Naszym największym pragnieniem było zobaczyć z bliska Pana Prezydenta, lecz niestety musiałyśmy się zadowolić oglądaniem Go z daleka i do tego jeszcze przez lornetkę. Po skończonej Mszy św. odbyła się przed Panem Prezydentem rewia statków wojennych, po czym Pan Prezydent odjechał. Druga defilada odbyła się na lądzie, którą odebrał p. wicepremier inż. Kwiatkowski. Końca tej drugiej defilady nie doczekałyśmy się, gdyż ze względu na zmęczenie i porę obiadową zmuszone byłyśmy odjechać na kwaterę. Po obiedzie przy mocno dżdżystej pogodzie zwiedziłyśmy gruntownie sam port, kilka statków zagranicznych i wojskowych. Znów pod wieczór wróciłyśmy na kwaterę, czym zakończyłyśmy drugi dzień naszego pobytu nad morzem. Trzeciego dnia pomimo chłodnego dnia i nielitościwego deszczu udałyśmy się motorówką „Jaś" na dalsze zwiedzenie portu handlowego, towarowego i pasażerskiego. Morze wzburzo-

ne nie oszczędzało i nas. Motorówką rzucało jak piłką, a fale w parze z deszczem co chwilę nas moczyły. Strachu użyłyśmy co niemiara, lecz tego nie żałujemy, gdyż doznałyśmy wrażeń wzburzonego morza. W czasie przejażdżki widziałyśmy dużo statków towarowych i wszelkie urządzenia, za pomocą których odbywa się ładunek towarów na statek. Około godz. 13 przemoczone i zmęczone powróciłyśmy do portu, skąd dosyć głodne udałyśmy się na obiad. Po dwugodzinnym odpoczynku odmaszerowałyśmy na dworzec, powsiadały do wagonu i o godz. 16 pociąg ruszył z powrotem na nasz Górny Śląsk. W powrotnej drodze pomimo, że byłyśmy zmęczone, zasnąć nie mogłyśmy. Całą drogę spędziłyśmy na dzieleniu się wrażeniami, jakie uniosłyśmy znad ukochanego Polskiego Morza.

Za danie nam możności poznania polskiego morza, jak i za doznane przyjemności, które dała nam ta piękna i tak pouczająca wycieczka, tą drogą składamy jej projektodawcy a zarazem naszemu opiekunowi p. komendantowi Ślązakowi serdeczne podziękowanie.

Alina Woźniczkówna, zast. k-tki j. żssp.

POWIATOWE ODPRAWY K-TEK I ZAST. JEDN. ŻSSP.

W miesiącu październiku br. zostały przeprowadzone na terenie Okręgu powiatowe odprawy k-tek i zast. jednostek żssp. w następujących terminach:

W dniu 10 X br. w Katowicach dla powiatu katowickiego i Katowic-miasta, dnia 14 X w Mikołowie, dnia 17 X w Bielsku, dnia 21 X w Rybniku, dnia 24 X w Cieszynie, dnia 28 X w Tarnowskich Górach.

Powyższe odprawy przeprowadziła referentka żssp. Okręgu asp. Małgowska — ogółem uczestniczyło na nich 64 druhny.

Na odprawie w Katowicach i Bielsku obecny był p. inspektor wojewódzki Józef Mikuła.

Na podstawie sprawozdań składanych przez k-tki na odprawach stwierdzono, że pomimo tego, iż ilość jednostek żssp. na terenie Okręgu wzrasta i większość z nich pracuje bardzo intensywnie, to jednak ogólny ich stan nie można nazwać zadowalniającym, ponieważ znajduje się w terenie dużo jednostek, które żadnej działalności nie rozwijają, pozostając wciąż w okresie organizacyjnym.

Powodem powyższego stanu jest brak zainteresowania się pracami jednostek żssp., jak i opieki nad nimi przez Zarządy Straży — małe zrozumienie dla ich pracy wśród strażaków, którzy wskutek tego są b. nieprzychylnie do jednostek żssp. ustosunkowani, brak świetlic na przeprowadzanie zbiórek, umundurowania i sprzętu.

Ponieważ jednostki żssp. istnieją przeważnie przy większych Strażach, gdzie przy dobrych chęciach powyższe braki można by łatwo usunąć, apelujemy do Zarządów tych Straży, aby jednostkami żssp. tak się zaopiekowali, żeby one wszystkie miały odpowiednie warunki do rozwoju i pracy.

Po złożeniu sprawozdań i omówieniu zachodzących w jednostkach żssp. trudności i braków, ustalono plan pracy jedn. na najbliższy okres. W zbliżającym się okresie zimowym polecono przeprowadzić w jedn. żssp. przede wszystkim służbę pożarniczą, a następnie ćwiczenia praktyczne ze służby samarytańskiej i oplgaz. w ten sposób, aby przygotować jak najwięcej członkinie jedn. żssp. do działania w warunkach bojowych.

Zwrócono też uwagę na konieczność brania udziału jedn. żssp. we wspólnych ze strażą ćwiczeniach bojowych, jak też w alarmach i pożarach.

Poza tym załatwiono jeszcze na odprawach szereg spraw bieżących.

DZIAŁALNOŚĆ JEDNOSTKI ŻSSP. W CHROPACZOWIE

Z inicjatywy naczelnika p. Żelawskiego zorganizowana została w czerwcu br. jednostka żssp. w Straży Pożarnej w Chropaczowie w ilości 20 druhen. Jednostka ta nie tylko nadal pomyślnie się rozwija, ale też chętnie i z zapałem pracuje. Na zbiórki odbywające się co tydzień a czasami i częściej, uczęszczają systematycznie wszystkie członkinie, aby jak najprędzej zdobyć potrzebne wyszkolenie, które przygotuje ich do zadań jakie mają w straży pełnić, dla dobra społeczeństwa i bliźnich.

U góry członkinie jedn. żssp. w Chropaczowie w przerwie po ćwiczeniach z opiekunką p. Żelawską w środku. U dołu członkinie pow. jednostki przy ćwiczeniach z linią wężową.

Pierwszy okres letni pracy jednostki minął na ćwiczeniach praktycznych z zakresu sł. pożarniczej i samarytańskiej — chętnie i z odwagą ćwiczyły druhny na tempa i bez temp z linią wężową, drabinami, bosakami, lub też uczyły się przenosić chorych na noszach, udzielania pierwszej pomocy i bandażowania.

Okres letni pracy jednostki został już jednak zakończony, obecnie naczelnik p. Żelawski przeprowadza w jednostce wykłady z wyszkolenia I stopnia sam.-poż.

Pisząc o jedn. żssp. należy też podkreślić pełną poświęcenia i ofiarności pracę dla niej opiekunki p. M. Żelawskiej oraz k-tki druhny Wierzgoniówny

i zast. k-tki druhny Respondówny, które nabyte wyszkolenie na kursie I stopnia sam.-poż. przekazują teraz członkiniom jednostki.

W najbliższym czasie jednostka ma zamiar urządzić „Wieczornicę", aby zdobyć fundusze na zakupienie mundurków, których niestety jeszcze nie posiada, ale ma nadzieję, że je też wkrótce zdobędzie.

PLAN PRACY K-TKI JEDN. ŻSSP.

1. W związku ze zbliżającą się zimą należy postarać się o odpowiedni na przeprowadzenie zbiórek lokal, który byłby opalony.

2. W bieżącym kwartale rozpocząć w jednostce wyszkolenie teoretyczne z przedmiotów całkowicie jeszcze w jedn. nie przerabianych.

3. W jedn. żssp., gdzie wyszkolenie I stopnia sam.-poż. zostało już przerobione, należy jak najprędzej przeprowadzić egzamin kwalifikacyjny.

4. Rozpocząć w jednostkach prace świetlicowe, przygotowując sobie przedtem potrzebny materiał.

5. Przygotować w jednostce „Wieczornicę" na uczczenie Święta Niepodległości oraz św. Mikołaja i „Gwiazdkę".

Różne

ODZNACZENIA PAŃSTWOWE

Prezes Zarządu Powiatowego w Świętochłowicach p. Polak Wiktor, naczelnik gminy i okręgu urzędowego został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi za prace na polu społecznym.

Już od młodych lat, jako wychowanek Wawrzyńca Hajdy, znanego „Wernyhory Śląskiego" druh prezes Polak Wiktor pracował w organizacjach i związkach narodowych kulturalno-oświatowych.

Polak Wiktor, prezes Zarządu Oddziału Powiatowego w Świętochłowicach.

Jest prezesem Sokoła i założycielem całego szeregu towarzystw i organizacyj polskich. Przed wojną prowadzi z ramienia „Katolika" propagandę w celu rozszerzania gazet i książek polskich. Jest korespondentem i współpracownikiem polskich gazet.

Po wojnie światowej w czasie rewolucji współdziała z P. O. W. i musi przed aresztowaniem uchodzić do Sosnowca. Tam obejmuje przewodnictwo obozu uchodźców i jest kierownikiem aprowizacji w czasie i po zlikwidowaniu powstania. Po powrocie na Śląsk jest kierownikiem aprowizacji przy Polskim Czerwonym Krzyżu a w czasie plebiscytu i drugiego powstania jest kierownikiem propagandy przy wydziale prasowym Polskiego Komitetu Plebiscytowego. W tym czasie jest współredaktorem czasopisma „Kocynder" oraz organu Sokoła „Sokół" na Śląsku. Jest wiceprezesem dzielnicy Śląskiej Związku Sokoła.

W czasie III powstania jest komisarzem cywilnym a później prezesem Obywatelskich Rad Ludowych przy Powiatowej Komendzie Wojsk Powstańczych na powiat Bytom-Wieś. Jako prezes Powiatowej Rady Obywatelskiej przygotowuje objęcie powiatu bytomskiego przez władze polskie. Po objęciu ziemi bytomskiej przez władze polskie jest naczelnikiem Okręgu Urzędowego na okręgi Piekary i Kamień a obecnie od 10 lat naczelnikiem gminy i okręgu urzędowego w Świętochłowicach. W tym czasie zakłada cały szereg towarzystw, których jest prezesem względnie członkiem zarządu i zasila poza swoją służbą różne czasopisma i wydawnictwa swoimi pracami z dziedziny historii Śląska, gwary śląskiej i t. p.

Jest prezesem Zarządu Oddziału Powiatowego Związku Straży Pożarnych R. P. na powiat świętochłowicki od roku 1927 oraz prezesem miejscowej Ochotniczej Straży Pożarnej.

Posiada już odznaczenia a pomiędzy innymi: Medal Niepodległości, Srebrny Krzyż Zasługi, Krzyż na Śląskiej Wstędze Waleczności, Polska swemu Obrońcy i Gwiazdę Śląską, Odznakę Plebiscytową i Srebrny Medal Związku Straży Pożarnych R. P. Obecnie nadano Mu Złoty Krzyż Zasługi.

Naczelnik Rejonu Nr II Chropaczów Henryk Żelawski, sztygar kopalni „Śląsk" został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi za prace na polu społecznym.

Żelawski Henryk, naczelnik rejonu w Chropaczowie.

Wyżej wymieniony w 1929 r. został członkiem popierającym. Po ukończeniu kursu pożarniczego III stopnia w 1934 r. zostaje naczelnikiem Ochotn. Straży Pożarnej w Chropaczowie i jednocześnie Straży Pożarnej kopalni „Śląsk". Następnie w celu pogłębienia wiadomości fachowych wyżej wymieniony kończy szereg kursów, mianowicie: 2 kursy dla szefów służby pożarniczej — jeden miejski, drugi przemysłowy oraz kurs IV stopnia. Jako naczelnik straży, zreorganizował straż gminną ochotniczą i kopalnianą, przeprowadził wyszkolenie pożarnicze I

stopnia w obydwu strażach, zdołał powiększyć liczbę członków popierających, przebudował świetlicę i postarał się do niej o urządzenia, jak szafy, stoły, ławy, stół plastyczny, modele i tablice do wykładów. W roku 1936 zorganizował drużynę żeńską, liczącą 20 członkiń. Jednostka ta pod kierownictwem druha naczelnika Żelawskiego wykazuje dużą żywotność.

W celu podniesienia powagi organizacji strażackiej, wyżej wymieniony przeprowadził szereg odczytów propagandowych w organizacjach społecznych, jak w Rodzinie Rezerwistów, w Towarzystwie Polek, dla starszych dzieci, dla właścicieli nieruchomości itp. W roku 1936 zostaje wybrany na członka do Zarządu Oddziału Powiatowego w Świętochłowicach. Poza strażą wyżej wymieniony pracuje w innych organizacjach jako członek Zarządu, np w LOPP., LKM., PCK. oraz należy na członka do wszystkich ważniejszych organizacyj społecznych.

Z karty żałobnej

OCHOTN. STRAŻ POŻARNA KŁODNICA

Dnia 18 września br. po krótkich cierpieniach zmarł w 57 roku życia druh prezes śp. Galios Augustyn, współzałożyciel tutejszej OSP. Zmarły był 22 lata członkiem Rady gminnej w Kłodnicy. Do Straży Pożarnej w Kochłowicach należał około 18 lat a w Kłodnicy był prezesem od 1929 r. (od założenia). Rozwój gminy jak i Straży Pożarnej jest do zawdzięczenia Zmarłemu, toteż pozostaje na zawsze w naszej pamięci. Uroczysty pogrzeb śp. Galiosa odbył się dnia 21 września br. przy licznej obecności bliższych Straży i innych organizacyj społecznych, za co składamy im podziękowanie. Wzór pogrzebu dał wyraz faktycznie braterskiej jedności i współczucia strażackiego.

Za pracę położoną około rozwoju gminy i Straży Pożarnej niechaj Mu ziemia polska lekką będzie.

NABOŻEŃSTWO ŻAŁOBNE ZA ŚP. ST. INSP. B. PACHELSKIEGO

Dnia 25 listopada, jako w 3 rocznicę śmierci śp. st. insp. Bolesława Pachelskiego, zostanie odprawione w kościele garnizonowym w Katowicach o godz. 8 rano nabożeństwo żałobne, na które kolegów i przyjaciół Zmarłego najuprzejmiej zaprasza — **żona.**

Komitet Redakcyjny stanowią: Mikuła A., Pacuła K., Rzeźniczek M., Suchoń W. i Wallis S. — Nakładem Śląskiego Okręgu Wojew. Związku Straży Pożarnych R. P. — Redaktor odpow.: A. Mikuła. — Drukarnia „Dziedzictwa" w Cieszynie